

EXTRA DIK DECEMBERNUMMER - met aandacht voor mensen op drift, een serie portretten van christenen uit verschillende culturen over het wonder van Kerst, kleurplaat en kruiswoordpuzzel, recept, boeken, gebeden en aanraders.

EN VERDER

- Van waar die Moor? - pagina 7
- Werken aan een veilige kerk - pagina 9
- Ben ik een naaste? - pagina 12

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

4e jaargang | nummer 10 | december 2020

Kerst met andere ogen

Half november waren we er een weekje tussenuit. Even de schaduw ontvluchten die over deze tijd hangt. Even ont-dromen naar een wereld die niet door corona wordt beheerst. Maar de realiteit was nooit ver weg. Je kunt je in zo'n vakantiehuisje ingraven, maar zodra je buiten komt word je omringd door mondkapjes en 1,5 meter-bordjes. 'Bescherm jezelf en houd anderen op afstand', roept de omgeving je toe. Wat daarnaast ook niet te ontlopen was: de kerstcultuur. Ver voor Sinterklaas. Overal in de straten, in vrijwel alle winkels. Tja, we willen ook collectief even ontvluchten en ont-dromen. Meer nog dan anders hebben we behoefte om ons door donkere tijden heen te troosten. Met veel lichtjes en leuke plaatjes, met frutsels en cadeautjes, met 'feel-good movies' op alle zenders. Sneeuwt onze cultuur-kerst en onze kerk-kerst onder?

Kerst komt van 'Christus'. Het oorspronkelijke kerstverhaal gaat over de geboorte van Jezus Christus. Hij heeft mensen voor-gehouden dat geloven vooral te maken heeft met *kijken*. Het was zijn missie om mensen elkaar en de wereld te leren zien zoals God dat doet.

Wel, wat zie je bij die eerste Kerst?

Schrijver Lucas vertelt over twee verloofden die gedwongen op reis moeten. Ook in een tijd van schaduw, want hun land was veroverd en bezet. De vrouw, Maria, was Godgewild zwanger. Maar als vluchtelingen in eigen land worden ze gedwongen om hemelsbreed zo'n 140 kilometer te reizen. Te voet. Misschien met een ezeltje voor de aanstaande moeder ... Als ze eindelijk aankomen krijgen ze zelfs in een eenvoudige herberg geen plaats.

THEMA

Licht voor de wereld

Misschien was er een stalletje, want als het kind geboren wordt, leggen ze het in een voederbakje voor de dieren. Dat vertelt Lucas. Dus onze romantiek met Kerst heeft zijn oorsprong in allesbehalve romantische omstandigheden. Twee op reis gejaagde mensen krijgen op een hoogst ongelukkig moment een kind. Op een hoogst ongelukkig plek, die veel meer lijkt op een lek-kende vluchtelingentent op Lesbos dan op al onze knusse kerststallen.

Onverenigbaar dan, onze kerstcultuur en het kerstverhaal? De kerk heeft in de liturgie de kern van Kerst heel goed vormgegeven. Tussen de laatste zondag van het kerkelijk jaar en Kerst zitten vier zondagen. Die hebben als liturgische kleur paars. Kleur van inkeer, kleur van bezinning. Een tijd om na te denken over wat

'Hij is gekomen, God, de allerhoogste, is al onder ons. In alle eenvoud is Jezus geboren. Hij spoort ieder van ons aan tot vrede en verzoening met elkaar. Lof zij hem.'
Erland Sibua, 'Kelahiran (Geboorte)', Bali, Indonesië
MissieZendingKalender 2013 © Nederlandse Zendingraad en Mensen met een Missie

Kerst-in-het-licht-van-Christus nu eigenlijk betekent. We groeien in het donker lichtje voor lichtje toe naar het feest van de geboorte. En die begint in veel kerken ook weer in de nacht, in het donker.

Heel goed. Want dat helpt ons beseffen dat Kerst in het duister begint. Dat krijgt extra betekenis aan het eind van een voor velen donker jaar. In alle corona-ellende, in alle ellende van mensen op Lesbos, zijn zowel de *boodschap* als het *appèl* van Kerst des te indringender. De boodschap is: God is niet afwezig. God is de donkere tijd met

ons meegegaan. Zijn Kind werd geboren in een hoogst ongelukkig tijd op een hoogst ongelukkig moment. God weet wat duister is.

Juist daarom is zijn Kind teken van het licht, een teken van hoop. Maar dat is niet alleen een boodschap, het is ook een appèl. Op onze manier van kijken. Wie gelooft *dat* God is er, weet juist door Kerst ook *waar* God is: in lichtloosheid bij mensen. Dat is een appèl om zelf oog te hebben voor mensen in het donker. Er naar je vermogen voor hen te zijn. Zo wordt Kerst meer dan 'lichtjes maken'. Het wordt 'tot licht zijn'.

GEBED Reisgenoten uit alle volkeren

Almachtige God, uw Zoon, mijn Redder, is geboren uit een Joodse moeder. Hij verheugde zich over het geloof van een Syrische vrouw en van een Romeinse soldaat. Hij ontving de Grieken die hem wilden zien en een man uit Afrika hielp hem zijn kruis dragen. Leer mij, zoals Hij, in alle mensen waar ze ook vandaan komen, reisgenoten te zien, erfgenamen van uw Koninkrijk.

*Wereldraad van Kerken
In: 'Gebeden voor elke dag', Jongbloed Boeken, 2019 (blz. 342)*

Een tekst op een kaartje die even moed geeft. Een telefoontje of appje dat alleen-zijn doorbreekt. Een gift die iets van nood lenigt. Tijd nemen om in een gebed het donker van jezelf of van anderen met God te delen. Helemaal niet zo spectaculair vaak. Maar anders leren zien begint bij oog krijgen voor het grootse van kribbe-klein.

In één van de etalages stond een mooie glazen stolp met drie koningen die zich over een voederbakje bogen. Ze hadden duidelijk verschillende huidskleuren en gelaatstreken. Er lag een laagje sneeuw op hun kleurige kleding, op het staldak en op de belendende palmboom ... Historisch is al die vermenging natuurlijk een vloek. Maar als uitbeelding van het Kerstkind als 'Licht voor de wereld', als 'Koning van alle volken', een beeld van zegen. Kerst met andere ogen.

• ds. Rein Algera

Kerst in een Zoetermeers gezin uit Congo

De Congolese Aristote, 24 jaar en geboren in Zoetermeer, vertelt over wat Kerst voor hem en zijn familie betekent.

“ Wij komen oorspronkelijk uit Congo, aan de westkust van het continent Afrika. Een grote groep van mijn land is christelijk en wij ook. Voor de corona gingen wij in Zoetermeer naar een pinkstergemeente genaamd Evangelische Missie, die gehouden werd in het dorp. Als iedereen er is zijn we met zo'n 25 mensen uit allerlei landen: Kaapverdië, Portugal, Nigeria, Brazilië, Angola, Curaçao, Sint Maarten. We hebben een eigen band en we spreken Nederlands, dat is voor iedereen het makkelijkst. Maar mede door corona is deze gemeente definitief gestopt. Iedereen kijkt nu om zich heen naar een andere kerk.

Kerst betekent voor ons, mijn familie en de pinkstergemeente, de geboorte van Jezus! Dit wordt in de kerk meestal gevierd met een preek over Jezus. De preek gaat over wat ons gegeven is met de geboorte van Jezus: redding, vergeving. Zelf vind ik het belangrijk steeds te herinneren aan Wie ons gegeven is, zoals in Jesaja 9 staat: *'Een Zoon is ons gegeven ... En men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vrededorst.'* Vroeger keek ik met ons gezin veel kerstfilms die eigenlijk niks te maken hadden met de geboorte van Jezus. Nu ik ouder ben kijk ik nog steeds die kerstfilms die niks met de echte Kerst te maken hebben – maar de boodschap van Kerst staat voor mij vast: namelijk dat Jezus is geboren! Dat is voor mij door de jaren heen steeds belangrijker geworden, omdat ik het verhaal beter begrijp.

Thuis vieren we Kerst door samen te zijn met familie en lekker eten met veel vlees: Mikate (oliebollen, ja echt), Makemba (gebakken bananen), Soso (kip), Kwanga (cassavebrood in bananenblad), Nasi (haha, niet Congolees), en Ntaba (geitenvlees). Gourmetten doen we niet. In de Congolese cultuur wordt Kerst meestal gevierd zoals wij het in ons gezin in Nederland doen, zowel in de kerk als met de familie en eten. Het verschil is dat het niet zo commercieel wordt gevierd met een kerstboom en cadeautjes.

Wat ik mooi vind – en dat is al jaren onderdeel van Kerst in Nederland – is het kerstdiner op school en de verhalen die op de basisschool worden verteld. Toch mooi dat ook op openbare scholen het verhaal van Jezus wordt verteld!

• Marieke van der Giessen-van Velzen

VAN DE REDACTIE

Elke natie, stam, taal en volk

En ik zag een engel, die hoog aan de hemel vloog. En hij had het eeuwige Evangelie, om dat te verkondigen aan hen die op de aarde wonen, en aan elke natie, stam, taal en volk. (Openbaring 14:6)

Mijn voorouders komen uit Werken-dam, Veenendaal en Amerongen, mijn ouders uit Rotterdam en Borne. Mijn kinderen zijn geboren in Amersfoort en Zoetermeer. Inmiddels wonen zij in vijf verschillende steden en dorpen. Mijn schoonkinderen komen uit Drenthe, van de Veluwe, uit het Delfland, uit Tanzania en uit Togo. In mijn straat tref ik burens uit Suriname, Indonesië, Moerkapelle en Den Haag, uit Congo, Polen en Kameroen.

De wereld komt steeds dichterbij, de 'ander' woont naast mij.

In deze decemberkrant word ik geraakt door zeven portretten van mensen van allerlei kleur die Jezus Christus als Redder en Heer omarmen. Kerstfeest in Zoetermeer, met eigen tradities en heerlijk eten. Ze delen uit en vieren samen, in momenten van omzien en vooruitkijken, met verrassende combinaties van gestorvenen gedenken en lichtfeesten die overgaan in een vrolijke jubel.

Komt tot zijn schijnsel, alle volken, en gij, mijn ziele, bid het aan!

Alles wordt nieuw met Kerst, want Jezus is geboren. De overwinning van Christus op het duister moet gevierd worden, nu al. Hij is het Licht voor de wereld. De wereld waar ik in woon.

• Marieke van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTEUR

Zendingserfgoedkalender en kerstkaarten

Deze maand nog te bestellen: de Zendingserfgoedkalender 2021 met als titel 'Eenheid in verscheidenheid' met afbeeldingen van Indonesische batiks à € 9 en een mooie set van vijf kerstkaarten à € 6.

Platform ZWO Zoetermeer
E marius.cusell@gmail.com
W zendingserfgoed.nl

Help mee met Magisch Zoetermeer voor ouderen

De stichting Samen vieren we Kerst, Bureau DN Leisure, Present Zoetermeer, UWV Zoetermeer en de gemeente Zoetermeer organiseren dit jaar voor de derde keer samen het evenement Magisch Zoetermeer. Vanwege de coronamaatregelen is er dit keer een alternatief plan. Op 21, 22 en 23 december krijgen ouderen bezoek van een vrijwilliger met een cadeau, uiteraard op afstand en volgens de richtlijnen. Ook worden er een aantal privé-optredens (voor de deur) verzorgd. Draag jouw steentje bij aan dit mooie evenement om er als Zoetermeerder te zijn voor de ouderen en meld je aan!

Geef je op met de dagen waarop je beschikbaar bent, je mobiele nummer en e-mailadres. Wij bevestigen je aanmelding en gaan er vanuit dat je die dag ook echt beschikbaar bent. Uiterlijk 13 december hoor je wat er van je verwacht wordt. T 06-2497 5092 E info@presentzoetermeer.nl W presentzoetermeer.nl

(Kerst)collecte voor vluchtelingenkinderen in Griekenland

Huis-aan-huiscollecte

In de week van 29 november t/m 5 december is de eerste landelijke huis-aan-huiscollecte van Kerk in Actie. In zoveel mogelijk plaatsen in Nederland wordt aan de deur gecollecteerd voor vluchtelingenkinderen in Griekenland, omdat we geloven dat deze kinderen recht hebben op een beter leven. We helpen met voedsel, kleding en onderwijs en proberen hen op een betere plek te krijgen. Ook investeren we in de landen van herkomst in een beter leven voor kinderen. Wees voorbereid als de collectant bij u langskomt.

'Geef licht!'

Met Kerst is de collecte in veel gemeenten van de Protestantse Kerk ook voor dit doel. Uw bijdrage is heel welkom in de collecte of via overmaking o.v.v. 'Kerstcollecte-Geef Licht' of via digitale incasso (zoals Givt of Appostel) van uw wijkgemeente.

Uw gift is ook welkom op NL 89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie o.v.v. Kerstcollecte 'Geef licht'.

• Marius Cusell
PLATFORM ZWO ZOETERMEER

Wat kan Kerk in Actie met uw bijdrage doen?

- Voor € 17 krijgt een gezin maandelijks een voedselpakket
- € 160 per dag voor een maaltijd voor 122 daklozen en vluchtelingen in Athene
- € 2500 per maand voor lessen voor 100 kinderen op Lesbos

DE-punten sparen voor de Voedselbank

De Lions Club Zoetermeer zamelt DE-punten in voor de Voedselbank. Voor 600 punten wordt een pak koffie gratis geleverd. Deze actie loopt tot 3 januari 2021. Doe mee! Zie voor inzamelpunten de lijst op kerkinzoetermeer.nl (o.m. De Bouwhof, vestigingen van Jongerius, enkele AH-filialen, diverse kerken); voor ophalen: bel of mail Annie de Wijs T 06 1425 0720 E adewijs2@gmail.com (ook Perla-punten zijn welkom)

ACTIE voor de VOEDSELBANK Douwe Egberts Waardepunten

Voor elke 600 waardepunten krijgt de Voedselbank 1 pak koffie

U kunt de punten t/m 3 januari inleveren

Doe mee en steun de Voedselbank

Gebedsontbijt vervolgde kerk

Op 5 december is er 'live' om 9.00 uur een interkerkelijk ontbijt en gebedsmoment voor de vervolgde kerk. Opgeven, zelf je ontbijt samenstellen via W.atlife.nl/events/ sponsor-ontbijt, en op zaterdagmorgen samen nuttigen in de ontmoetingsruimte van de Oosterkerk.

T 06-5138 6546

E p.j.vandaalen@casema.nl

Welkom bij de Kerst Inn

Anders dan anders, maar net zo welkom bij de Kerst Inn op (let op) Eerste Kerstdag in 't Centrum. In twee groepen krijgt u een high tea aangeboden, opgeluisterd met een verhaal, muziek en gedicht. De eerste groep is welkom van 14.00 tot 16.00 uur, de tweede van 18.00 tot 20.00 uur. Geef u snel op, want vol is vol.

Toegang gratis, aanmelden nodig. E kerstzoetermeer@gmail.com T 06-3810 4257

Oliebollenactie voor het jeugdwerk

Uw eindejaarslekkernijen in huis halen was nog nooit zo makkelijk én veilig! Bestel online bij Oliebollen Zoetermeer dagverse oliebollen en appelbeignets van Versbakkerij Eshuis en laat ze gratis thuisbezorgen op 29, 30 en 31 december.

Met deze actie halen wij geld op voor het jeugdwerk van de Oosterkerk en Morgensterkerk Zoetermeer. Helpt u mee?

Bestellen kan vanaf 9 december www.oliebollenzoetermeer.nl

Kleinschalige onderneming met persoonlijke zorg en aandacht
24 uur per dag bereikbaar
Ongeacht uw verzekering

D van Dongen
Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
079 - 343 43 03
wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
Uitvaartzorg & UitvaartCentrum
Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
079 - 343 43 03 • www.vdusz.nl

**ZEKER VAN VAKWERK
ZEKER VAN DORP**

Van Dorp uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met hun vakkennis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent zeker van een gezonde leef- en werkomgeving. Door onze landelijke dekking en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

VAN DORP
MET KENNIS EN RESPECT

Ook adverteren in Kerk in Zoetermeer? Vraag de tarieven: advertenties@kerkinzoetermeer.nl

Ritah uit Oeganda:

'Met Kerst wordt alles in het leven vernieuwd'

Kerstfeest is een belangrijke feestdag binnen de religie in Oeganda en de voorbereiding ervan betekent een drukke decembermaand. Ritah Heuvelman vertelt er kleurrijk over.

Ritah is geboren in Oeganda. Op 29-jarige leeftijd kwam ze naar Nederland. Ritah is getrouwd, heeft twee dochters en een zoon en ze woont in Zoetermeer. Zij gaat in de Oosterkerk en bij de Perronmeetings naar de kerk.

“ Heel het huis en de buitenruimte worden netjes gemaakt. In de tuin worden zelfs mooie nieuwe bomen geplant. Dat is traditie. In die maand worden ook de mooiste aardappels en de mooiste vruchten opzij gelegd voor het Kerstfeest. De mooiste koeien worden uitgekozen en extra gemest. Van de kippen worden de grootste geselecteerd. Verder worden er nieuwe kleren en schoenen gekocht, en tegen Kerst wordt de kapper bezocht. Alles moet mooi en netjes zijn. Drie dagen voor het feest wordt het kleine vee, varkens, geiten en kippen, geslacht. De beste koeien moeten twee dagen voor het feest eraan geloven. Alles voor de grote barbecue op het feest. Mijn familie deelde het vlees altijd. Rijke mensen delen het niet alleen onder familieleden, maar ook onder arme dorpsgenoten. Iedereen in het dorp kent iedereen.

'Iedereen heeft voor iets bijzonders gespaard'

Op 24 december wordt alles versierd. Ik herinner me de mooie kerstboom, de bloemen en het koken. Familieleden uit de stad komen naar de dorpen om met elkaar het feest te vieren. Op 24 december worden ook de koeien gebarbecued. Velen uit het dorp zitten rond een groot kampvuur en vertellen elkaar verhalen, bijbelverhalen en ook andere verhalen. Er wordt veel gepraat. Om middernacht gaan we in onze nieuwe kleren, met ons nieuwe kapsel en onze nieuwe schoenen aan naar de kerk. Ik herinner me al die nieuwe geurtjes. Ook de kerk is helemaal versierd. Alles is nieuw en netjes. De dienst duurt extra lang, wel vier uur. Daarna gaan we naar huis. Sommige mensen gaan slapen, anderen blijven onder het genot van eten en drinken en muziek wachten op de nieuwe feestdag. Ik herinner me het vroege ontbijt op 25 december nog goed. Brood, croissantjes, zoete broodjes en stukjes kalkoen, eieren en crème in de koffie. Ieder heeft voor iets bijzonders gespaard. Op 25 december gaan we weer naar de kerk, waar gebeden wordt. Er zijn dan altijd wel drie diensten.

Habte en Letà uit Eritrea:

'Jezus moet alle aandacht krijgen'

Ik sprak Habte en Letà Ghebre (haar naam betekent 'licht'), een Evangelisch gezin uit Eritrea, over wat Kerstmis voor hen betekent. Wat zij mij vertelden, komt overeen met wat ik zelf geloof: in de kersttijd praat je over Jezus, omdat Hij de Redder is, onze hoop. Hij verdient het dat we Zijn geboorte vieren.

“ Toen ik vroeg of de kerstboom bij hen binnenkort ook uit de kast wordt gehaald, kreeg ik een ontkennend antwoord. 'Een kerstboom heeft niets te maken met Jezus!' Omdat Hij alle aandacht moet krijgen, willen zij die niet schenken aan materiële zaken. Vroeger, in Eritrea, stond dat ook niet centraal; rond de kerstdagen preekten ze in de kerk over wie Jezus is. Die manier van Kerst vieren missen ze nog wel eens. Dat is ook de reden dat zij de Eritrese gebruiken nog steeds wel toepassen met Kerstmis. Habte vertelt over de feesten die worden gegeven met Kerst en Nieuwjaar. Dat is in Eritrea gebruikelijk, maar doen ze hier ook. Nu met corona niet. Ze nodigen dan ook familieleden uit die niet geloven en vertellen hen over God. Alles in traditionele kleding en met traditionele muziek. Gelukkig kennen zij ook mooie dingen aan de Nederlandse kersttijd. 'Mensen zijn aardig voor elkaar. Er zijn ook veel gelovige mensen in Nederland.'

Marian Nugteren, 'Mensen op de vlucht', acryl op doek, 2011 W mariannugteren.nl

Als je dronken was, werd je de toegang geweigerd. Na de dienst is er een uitgebreide lunch met vlees, groente en rijst. Gekookt wordt er die dag niet meer. Er wordt gegeten en gedronken, ook bier, wijn en lokale drankjes.

'Binnen families wordt er voor elkaar gebeden'

Buren eten met elkaar, eenzamen worden uitgenodigd. De festiviteiten vinden hoofdzakelijk buiten plaats. De mensen zitten in een kring op een kleedje op de grond en delen ervaringen. Er is aandacht voor iedereen. Eten en drinken te over. Er wordt gedanst in de nieuwe kleding. Dat is echt traditie: wel drie nieuwe jurkjes voor die ene feestdag. Nieuwtjes worden uitgewisseld, geboorteberichten en overlijdensberichten gedeeld. Binnen families wordt er voor elkaar gebeden. Er is aandacht voor elkaar en de mensen die ontvallen zijn worden in herinnering geroepen.

's Avonds wordt er een high tea gehouden met veel zoete hapjes. Dan gaan de mensen slapen, om de volgende ochtend weer vroeg op te zijn voor 'boxing day': het 'openen' van cadeautjes. Iedereen heeft voor de ander cadeautjes gekocht. Ouders voor de kinderen, kinderen voor ouders en voor elkaar. Daarna gaat iedereen op pad, naar het voetbalveld, naar een concert, het strand, of gewoon naar een kennis. De volgende dag, de 27e, is iedereen moe en kun je uitslapen. Op die dag wordt alles opgeruimd en afgewassen. En dan maar wachten, wachten op 31 december.

'Ik wilde dat het elke dag Kerst zou zijn'

Met het Kerstfeest denk ik altijd aan de geboorte van Jezus, Hij is een bijzondere Persoon voor ons. Dan denk ik aan 'nieuw' zijn: alles in het leven wordt vernieuwd. En aan blijdschap en vrolijkheid. Van toen ik nog klein was is me bijgebleven dat er met Kerst altijd iets speciaals was. Iets wat je anders nooit kreeg en de vrijheid in alles. Het was altijd bijzonder. Ik wilde dat het iedere dag Kerst zou zijn. Ik was gewoon blij en die voorbereiding van nieuwe kleren en nieuwe geurtjes, zo mooi. Die versieringen en al dat bewaren speciaal voor Kerst. Een bijzondere tijd.

• Dirk Verboom

'Zoek God op in de kersttijd. Hij is het waard!'

• Rozemarijn Burger

KIJK

PERSPECTIEF

Ontheemd

Bij deze Kerst denk ik aan migranten en vluchtelingen die in ons land, een ander land, met vreemde mensen en nieuwe gewoontes, het feest wellicht niet kunnen vieren zoals ze gewend waren. Omdat je gescheiden bent van vrouw, man, kinderen, omdat zij nog in een ander land wonen. Omdat je geen mensen van je eigen land en van je eigen cultuur om je heen hebt die vertrouwd aanvoelen. Omdat jouw gewoontes of rituelen zo anders zijn dan die in het land waar je nu woont.

Tegelijkertijd bedenk ik dat we ons nu in Nederland, met Covid-19 om ons heen, druk maken over de vraag of we wel of geen Kerst kunnen vieren zoals 'we' gewend zijn. Kunnen de kerkdiensten wel doorgaan? En hoe zit het met het traditionele kerstdiner en de familiekerst rond de kerstboom? Voor mijzelf zal het zeker anders Kerst vieren zijn, want dit kan niet met de hele familie van twintig-dertig personen. Ook doe ik niets liever dan in een volle kerk met elkaar zingen over dat Kind dat ons Licht brengt. Hoe zal dit nu gaan?

Ik zie een parallel, namelijk dat we ontheemd zijn. Ontheemd zijn betekent: uit de vertrouwde omgeving weggejaagd. Jouw vertrouwde thuis en alles wat daarbij hoort, is weg. Je ontheemd voelen in een ander land, met andere gewoontes, met mensen die je niet begrijpt, waar je je nog niet thuisvoelt. En je ontheemd voelen, omdat vertrouwde gewoontes en tradities ineens veranderen. De overeenkomst is dat je de mensen die je zo lief en vertrouwd zijn, niet dichtbij je kunt hebben.

Ik hoop en bid dat we juist in deze tijd elkaar – ook al is het dan op afstand – kunnen vinden, om elkaar te bemoedigen en te vertellen over dat Christus-kind, dat in de wereld is gekomen om voor iedereen Licht te zijn. En ons extra in te zetten om dat Licht door te geven aan elkaar.

• Arianne Lodder

KERKELIJK WERKER ZOETERMEER-NOORD (ICHTHUSKERK)

KERKDIENTEN DECEMBER 2020

Bezoek voor actuele informatie over kerkdiensten en activiteiten de websites van de wijkgemeenten, de website PGZOETERMEER.NL en vooral ook onze website KERKINZOETERMEER.NL

Gemeente	Zondag 6 december	Zondag 13 december	Zondag 20 december	Donderdag 24 december	Vrijdag 25 december	Zondag 27 december	Donderdag 31 december	Vrijdag 1 januari	Zondag 3 januari
 WIJKGEMEENTE OUDE KERK Oude Kerk Dorpsstraat 59, 2712 AD T (079) 316 39 09 W oudekerkgemeente.nl	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Heilig Avondmaal</i> 18.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Voortz. en dankzegging HA</i>	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp 18.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Festival of Lessons and Carols</i>	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp	22.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp	10.00 uur: Mw. ds. B.E. Lamain <i>† Woudt-Den Hoorn</i>	19.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp	19.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp
 POR-WIJKGEMEENTE Pelgrimskerk 1e Stationsstraat 86, 2712 HK T (079) 316 36 00 W pelgrimskerkzoetermeer.nl	10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn	10.00 uur: <i>Zie De Oase</i>	10.00 uur: <i>Zie De Regenboog</i>	22.00 uur: <i>Zie De Oase</i>	10.00 uur: Mw. ds. S.C.B. Hermanus-Schröder	10.00 uur: Mw. W.J. Bettenhausen-Baak	10.00 uur: <i>Zie De Oase</i>		10.00 uur: Mw. ds. S.C.B. Hermanus-Schröder
 POR-WIJKGEMEENTE De Oase Kerkenbos 8, 2715 RP T (079) 351 67 28 W oase-meerzicht.nl	10.00 uur: <i>Zie Pelgrimskerk</i>	10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn	10.00 uur: <i>Zie De Regenboog</i>	22.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn <i>Online dienst</i>	10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn	10.00 uur: <i>Zie Pelgrimskerk</i>	19.30 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn		10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn
 POR-WIJKGEMEENTE De Regenboog Nathaliegang 263, 2719 CR T (079) 362 87 03 W pwgderegenboog.nl	10.00 uur: <i>Zie Pelgrimskerk</i>	10.00 uur: <i>Zie De Oase</i>	10.00 uur: Mw. ds. S.C.B. Hermanus-Schröder	22.00 uur: <i>Zie De Oase</i>	10.00 uur: Pastor J.J. Donkers	10.00 uur: <i>Zie Pelgrimskerk</i>	10.00 uur: <i>Zie De Oase</i>		10.00 uur: Pastor J.J. Donkers
 WIJKGEMEENTE OOSTERKERK Oosterheemlein 320, 2721 ND T (079) 342 50 90 W oosterkerkzm.nl	09.30 uur: Ds. E. van den Ham <i>Heilig Avondmaal</i> 17.00 uur: Ds. M.C. Batenburg Gouda <i>Voortz. en dankzegging HA</i>	09.30 uur: Ds. L.L. van den Dool Broek op Langendijk 17.00 uur: Ds. A. Vastenhoud <i>Hart4U-dienst</i>	09.30 uur: Dr. W.H.Th. Moehn Hilversum 17.00 uur: Nog niet bekend	20.30 uur: Timo Hagendijk Perron Oosterheem	09.30 uur: Ds. E. van den Ham 11.30 uur: Timo Hagendijk Perron Oosterheem	09.30 uur: Ds. C. van Andel Amsterdam 16.30 uur: Ds. J.B. Alblas Katwijk aan Zee	19.30 uur: Ds. A.W. van der Plas Waddinxveen	10.30 uur: Timo Hagendijk Perron Oosterheem	09.30 uur: ds. G.M. van Meijeren Zeist 17.00 uur: ds. W.J. Dekker Amersfoort
 WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD Ichthuskerk Parkdreef 258, 2724 EZ T (079) 341 36 20 W pwzn.nl	10.00 uur: Ds. R.L. Algera <i>Maaltijd van de Heer</i> 12.00 uur: <i>(Chagall-ruimte)</i> Ds. N. de Lange <i>Chagall-viering</i>	10.00 uur: Ds. N. de Lange	10.00 uur: Ds. R.L. Algera <i>Met gebarentolk</i> 19.30 uur: <i>Meditatieve viering</i>	19.00 uur: Ds. N. de Lange <i>Kinderkerst</i> 22.00 uur: Arianne Lodder <i>Jongerenkerstnacht(t)</i>	09.00 uur: Ds. R.L. Algera 11.00 uur: Ds. R.L. Algera	10.00 uur: Ds. N. de Lange <i>Met gebarentolk</i>	19.30 uur: Ds. R.L. Algera		10.00 uur: Ds. N. de Lange, ds. R.L. Algera, Arianne Lodder en Johan Roest
 ADVENTSKERKGEMEENTE Adventskerk Julianalaan 3, 2712 CB T (079) 316 61 76 • W vcgz.nl		10.30 uur: Mw. ds. M. van Zoest			10.30 uur: Ds. K. van Klaveren	Raadpleeg ook altijd de websites of bel voor actuele informatie over alle live en online kerkdiensten en vieringen.			

COLOFON

Kerk in Zoetermeer is een uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer. Deze krant verschijnt tien keer per jaar.

4e jaargang | nummer 10 | december 2020

Redactie

Jan Blankespoor, Mieke Brak, Rozemarijn Burger, Liesbeth van Daal, Hanneke Lam, Fien Meiresonne, Willeke van Trigt, Dirk Verboom, Joke Westerhof

Hoofd- en eindredactie

Marieke van der Giessen-van Velzen
E redactie@kerkinzoetermeer.nl
W www.kerkinzoetermeer.nl

Ontwerp en vormgeving

Jessica Monker
Druk Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

Medewerkers aan dit nummer

ds. Rein Algera, Marcia Boeijinga, Mieke Brak (foto's), Jaap van der Giessen, Anniek van Holten (kleurplaat), Peter van Holten (kerkdiensten), Arianne Lodder, Johan van Oeveren, Theo Poot (cartoon), Arie Vooijs (muziekcolumn), Leonie Vreeswijk-Feith (fotografie)

Berichten en kopij decembernummer

Kopij over 8 januari t/m 5 februari insturen woensdag 9 december (wijzigingen en aanvullingen kunnen tot uiterlijk 16 december doorgegeven worden). Het januarinummer zal op woensdag 6 januari verschijnen.

Bezorging

Buytenwegh/De Leyens, Noordhove, Seghwaert, Oosterheem: Bert de Jong T (079) 346 00 54 / 06 44 55 01 49
Rokkeveen: Fam. C. van Velzen • T (079) 347 85 33
Meerzicht: dhr. P. v/d Broek • T (079) 321 43 91
Dorp, Driemanspolder, Palenstein, Stadshart: Mw. A. Maas • T (079) 316 63 73

Kerkelijk Bureau

Open op dinsdag en vrijdag van 9.00-12.00 uur Frans Halsstraat 3, 2712 JS • T (079) 316 82 56
b.g.g. 06-1236 5054 (Gerda)
E kerkbureau@pgzoetermeer.nl
W www.pgzoetermeer.nl

Bijdrage KiZ-krant

Jaarlijks wordt een vrijwillige bijdrage aan lezers gevraagd, richtbedrag voor 10 nummers € 22,00. Giften zijn ook altijd welkom. U kunt uw bijdrage overmaken naar: NL15 RABO 0373 7337 04 t.n.v. Protestantse Gemeente Zoetermeer Kerkblad

Abonnement of losse nummers?

E info@kerkinzoetermeer.nl • T (079) 3 522 519

Adverteren? E advertenties@kerkinzoetermeer.nl

Schilder

ONDER WOORDEN

Luister, mensen, allemaal!
Hoor dit wondermooi verhaal: op zijn grote schilderij, schildert God ook mij erbij!

Blond of zwart of geel of rood, klein of juist een reus zo groot, mooi of lelijk, knap of dom, hier is alles andersom:

recht van leden, kernegezond, hoe mismaakt of zwaargewond, ben je rijk of juist heel arm? Van Gods liefde word je warm!

Groen, in bloei of bleek verlept, stoer of zwaar gehandicapt, donkerbruin of hagelwit, of je mooi of moeilijk bidt,

jong of oud, gezond of ziek – ook voor jou klinkt als muziek: op zijn grote schilderij, schildert God ook jou erbij!

André F. Troost
In: 'Licht dat leven doet', blz. 56, KokBoekencentrum, 2020 (Zie ook Uitgelezen op pagina 8)

OVERIGE DIENSTEN DECEMBER

Zondagen 6,13,20,27 december 2020 en 3 januari 2021 Geen dienst in het Lange Land Ziekenhuis
Zondag 20 december 2020 Geen dienst in Vivaldi

Zondag 13 december	'Ons Honk' (Halte 2717) Carry van Bruggenhove 27, 2717 XT	10.00	Ds. H. Wulffraat <i>Dienst voor doven</i>
--------------------	--	-------	--

WEEKSLUITINGEN

Elke vrijdag in WelThuis De Morgenster
Nassaulaan 11, 2712 AT • T (079) 316 48 88

Datum	Tijd	Voorganger
4 dec	15.30	Ds. C.H. Wesdorp
11 dec	15.30	Drs. E. Leune
18 dec	15.30	Nog niet bekend
8 jan	15.30	Nog niet bekend

PERRONMEETINGS

Oosterkerk Oosterheemlein 320, 2721 ND om 11.00 uur in de bovensaal
W www.perron-oosterheem.nl/perronmeeting

Datum	Spreeker
6 december	Ton Spek
13 december	Timo Hagendijk
20 december	Hans Alles
27 december	Demelza van Daalen
3 januari 2021	Timo Hagendijk

Advertenties

klassieke concerten en zaalverhuur

HERBERG OUDE KERK ZOETERMEER

Dorpsstraat 59, 2712 AD Zoetermeer
E info@herbergoudekerk.nl M 06 8351 0287

WWW.HERBERGOUDEKERK.NL

Meer weten over Kerk in Zoetermeer? Bekijk het filmpje met interview met de hoofd/eindredacteur op kerkinzoetermeer.nl

PHOTO'S by Leonie

info@photosbyleonie.nl
06-526 300 48
www.photosbyleonie.nl

Zangles op Maat
Debora Berghuijs

Herberg Oude Kerk • Dorpsstraat 59
06 2747 3057 • info@deboraberghuijs.nl
WWW.ZANGLESZOETERMEER.NL

Redactie.AMG

JOURNALISTIEK BUREAU
A.M. van der Giessen-van Velzen
(079) 3 522 519 - Redactie.AMG@online.nl

Met betrokkenheid en respect wordt alles tot in detail geregeld

Teeuw
UITVAARTVERZORGING
Hoekindseweg 61
Bleiswijk
www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Dag en nacht bereikbaar

079 - 342 60 70

UITGELICHT

W kerkinzoetermeer.nl/agenda

**Bijzondere vieringen
rond Advent, Kerst en Oudjaar**

13 DECEMBER

**Advent & Kerst,
gezegd en gezongen**

OUDE KERK • Op zondag 13 december krijgt de muzikale avonddienst in de Oude Kerk de vorm van een *Festival of Lessons and Carols*. In een afwisseling van lezingen (*Lessons*) en kerstliederen (*Carols*) bereiden we ons voor op het Christusfeest.

Deze Engelse traditie stamt uit 1880. De toenmalige bisschop organiseerde in een houten schuur een speciale dienst met als doel de mannen uit de pub te houden. Of misschien was het een reguliere dienst in een houten gebouw dat tijdelijk als kathedraal fungeerde. Hoe dan ook, we horen het verhaal van de zondeval, de belofte van de Messias en de geboorte van Jezus.

Deze keer met een koor in kleine bezetting, met een beperkt aantal kerkgangers en met een uitzending in beeld en geluid, zodat je er ook vanuit huis bij kunt zijn. Het Oude Kerk Ensemble werkt mee onder leiding van cantor-organist Ronald de Jong en de voorganger is ds. C.H. Wesdorp. Beleef het mee.

18.30 uur, Dorpsstraat 59 W oudekerkgemeente.nl voor informatie en vanaf 11 december de pdf van de liturgie en een link naar de beelduitzending

• Jaap van der Giessen

GAANDEWEG

24 DECEMBER

Kerstavond: 'Eenvoud'

ADVENTSKERK • Het thema voor

de Kerstavond (*let op: alleen op 24 december, dus anders dan vermeld in Gaandeweg*) is: 'Eenvoud'. Met elkaar in eenvoud verstillen, omlijst met teksten en muziek. Met de kracht van een lichtritueel brengen we onze verbondenheid met elkaar en de wereld tot uitdrukking. Deze Kerstavond wordt verzorgd door Saskia Stolwijk, lichaamsgericht therapeut, en Toon Vessies, geestelijk verzorger. De locatie is gewijzigd, nu kunnen er dertig mensen deelnemen inclusief de musici en medewerkers.

24 december; 20.00 uur; let op: in de Vrije School, Schansbos 5 tijdig opgeven met vermelding van aantal personen
T 06 3039 8712 E zijndoorzien@hotmail.com

• Jolanda Annema

24 DECEMBER

Jongerenkerstnacht(t) 'Dicht bij het licht'

ICHTHUSKERK • De tijd van Kerst is een tijd van lichtjes. Kaarsjes in huis, lichtjes in (kerst)bomen, kerstversiering in tuinen en op straat. Licht geeft niet alleen gezelligheid en sfeer – in het donker heb je licht echt nodig. Om te kunnen zien. Om je veilig te voelen. Licht is zelfs van levensbelang. Zonder het licht van de zon is leven niet eens mogelijk. Licht is dus een heel krachtig en aansprekend symbool.

Jezus noemt zich het 'Licht der wereld'. Met zijn geboorte is Gods licht dicht bij ons gekomen. In de Jongerenkerstnacht(t) gaan we op weg naar het licht. Kom je ook wat dicht bij het licht?

Let op: dit jaar alleen online: 24 december om 22.00 uur via Kerkomroep.nl en het YouTube-kanaal van de PWZN (Ichthuskerk)

• Sharon van Veen en Arianne Lodder

27 DECEMBER

Top2000-dienst: 'Houd moed – heb lief'

ICHTHUSKERK • Elk jaar is er in de Ichthuskerk een Top2000-kerkdienst en ook dit jaar gaat het door! Anders dan anders, want door de coronabeperkingen is het dit jaar een online viering zonder kerkgangers. Natuurlijk wel zoals we gewend zijn met een prima band en live gezongen muziek. We hebben weer prachtige liedjes uit de Top2000 die passen bij het thema van de dienst: 'Houd moed – heb lief'.

Houd moed: volhouden op een positieve manier.

Heb lief: in verbinding zijn met andere mensen.

Een opdracht voor ons allemaal.

Voorganger is kerkelijk werker Arianne Lodder. De dienst komt beschikbaar op zondag 27 december om 17.00 uur en is daarna nog een aantal weken terug te kijken en te luisteren.

De Top2000-dienst is te volgen via Kerkomroep.nl > Zoetermeer > Ichthuskerk > 27 december > 17.00 uur en klik op 'beeld'.

Meer op W pwzn.nl met tegen die tijd ook een rechtstreekse link.

• Peter Balk

Kerst(nacht)diensten

OOSTERKERK / PERRON • Rondom Kerst worden er verschillende activiteiten en diensten georganiseerd. Een hele uitdaging in deze tijd! Op Kerstavond begint de dienst om 20.30 uur en de spreker is Perron-pastor en -pionier Timo Hagendijk. Op Eerste Kerstdag zijn er twee diensten

en ook op zondag 27 december staan beide diensten in het teken van Kerst. Ondanks alle beperkingen hopen we er feestelijke diensten van te maken!

Opgeven voor de live kerkdiensten.

Online mee te beleven via oosterkerkzm.nl en kerkomroep.nl

• Arianne Hak

Nubia uit Egypte:

'Het Woord van God op aarde'

Nubia is geboren en getogen in Egypte en nu woonachtig in Zoetermeer. Ze vertelt over het 'Feest van de geboorte van Jezus' in de Koptische Kerk.

“ In Egypte was Nubia lid van de Koptische Kerk. Het begrip Kerstfeest zoals wij dat gebruiken kennen ze niet, zij spreken over het 'Feest van de geboorte van Jezus'. Ook de datum van het feest wijkt af. Het wordt op 7 januari gevierd. Daarvan voorafgaand is er op 6 januari een avondmis die tot 24.00 uur duurt.

In Nederland kennen we de Advent, vier weken van verwachting. In de Koptische Kerk wordt er gevast gedurende veertig en drie dagen, zoals Mozes veertig dagen en nachten op de Sinaï verbleef om er de Tien Geboden van God te ontvangen. De nadruk ligt op het Woord van God dat naar de aarde is gekomen. De laatste drie dagen – sommigen zeggen dat dit buiten de vastentijd valt – worden de voorbereidingen getroffen voor het feest. Er worden heerlijke lekkernijen gebakken. Het feest zelf kenmerkt zich door ontmoeting met familie en vrienden en lekker eten.

Nubia is al wat langer in Nederland. Zij is geen lid meer van de Koptische Kerk en viert nu het Kerstfeest op 25 en 26 december. De overgang van het ene vieren naar het andere voelde eerst wel vreemd aan. Er was een periode dat ze twee feesten na elkaar vierde: 25 en 26 december binnen de christelijke gemeenschap en 7 januari met koptische vrienden, die de meeste familie in Egypte hadden wonen. Dat voelde 'niet handig'. Nu heeft ze duidelijk gekozen voor het vieren van het Kerstfeest op 25 en 26 december.

Kerst betekent voor Nubia de geboorte van Jezus, als het Woord van God op aarde. Symbolisch betekent Kerst voor haar: de liefde van God laten zien aan elkaar. We mogen gedenken en weten dat Jezus er voor ons is.

• Dirk Verboom

* De echte naam van Nubia is bij de redactie bekend.

Jacoba uit Finland:

Een zee van brandende kaarsen

Jacoba Leeuwenburgh is Finse van geboorte en al sinds 1988 woonachtig in Zoetermeer. Ze is als pastoraal ouderling actief in de Ichthuskerk. Haar eigen ervaringen van 'vroeger' vult ze aan met een actuele brochure van de Finse ambassade. Zo kan ze een mooi beeld schetsen van Kerst in Finland.

Een andere mooie traditie van de kerstviering is dat veel families later op de middag naar de begraafplaats gaan om een kaars te ontsteken bij het graf van familieleden. Een zee van brandende kaarsen tegen een donkerblauwe hemel boven het glooiende sneeuwtapijt zorgt voor een sprookjesachtig tafereel.

Hart van de kerstviering

In de vooravond wordt het kerstmaal voorbereid en genuttigd. Na de maaltijd wordt de (veelal ingehuurde) Kerstman verwacht. De Finnen kennen immers geen Sinterklaas. Dat moest Jacoba in Nederland leren. De spanning loopt hoog op als er op de deur wordt gebonsd en de vraag klinkt of de aanwezige kinderen wel braaf geweest zijn. Geloof het of niet, maar elk jaar weer blijken alle kinderen in Finland braaf te zijn. Rond de kerstdagen ritselt het in Finland verder van de kerstconcerten en kerstzangdiensten. In iedere kerk is wel wat te doen. Uiteraard is de Finse Kerst het feest van de geboorte van het Kerstkind. De Eerste Kerstdag begint veelal met een supervroege kerkdienst: om 7.00 uur in de ochtend! Verder is die dag er een van rust en ontspanning, waarbij genoten wordt van de ontvangen cadeaus, zoals boeken en andere mooie geschenken. De Tweede Kerstdag, die de Finnen ook kennen, wordt vooral besteed aan familiebezoek.

Zorg voor de dieren

Kerst wordt verder door veel Finnen aangegrepen om goed te zorgen voor de dieren. Paarden krijgen extra brood en in veel maneges wordt 'paardenkerst' gevierd. Ook de vogels krijgen aandacht doordat in tuinen, parken en op balkons havervlokken worden uitgestrooid. De kerstversiering blijft intact tot na Nieuwjaar. Pas dan gaat alles weer in een grote doos. Tot het volgende jaar!

• Fien Meiresonne

Kerstboodschap van vrede

Het Kerstfeest zelf begint op 24 december en dat is tegelijk de belangrijkste dag van de kerstviering. Traditiegetrouw wordt in Turku, de oudste stad van Finland, rond het middaguur de kerstvrede afgekondigd vanaf het balkon van een oud gebouw in de buurt van de Kathedraal van Turku. Honderden mensen luisteren hier naar, terwijl de Finse Marinierskapel 'Een vaste burcht is onze God' speelt en aan het eind van de bijeenkomst het Finse volkslied. Deze traditie gaat terug tot de 13e eeuw en wordt landelijk live op televisie uitgezonden.

Advertenties

UITVAARTZORG
PATERNOTTE

“Als u afscheid moet nemen, dan wilt u dat natuurlijk zo goed mogelijk doen”.

079 - 303 22 03
24 uur per dag bereikbaar

Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
www.paternotteuitvaart.nl
info@paternotteuitvaart.nl

fllen's naaimachine
onderhoud en
reparatie

Anna van Saksenstraat 6, Pijnacker
06 2005 0723

AANRADERS

'Vrede op aarde'

Adventskalender: vierentwintig dagen bijbelse inspiratie voor de adventsperiode en Kerst.

W nbg.nl gratis aan te vragen

Kinderbijbelmagazine 'Goud'

Inspiratie en praktische tips om je kinderen te helpen bij hun reis met de Bijbel. *Gratis W nbg.nl*

Het jaar rond

Feestelijke voorleesverhalen 4+ bij Advent, Kerst, Pasen en nog veel meer. € 24,99 *KokBoekencentrum*

'Kinderen van God'

Meer dan vijftig bijbelverhalen met kleurige illustraties van tekenaars over de hele wereld. Vertaald in het Engels, Zuid-Afrikaans, Deens, Spaans en Nederlands. € 12,50

'O Emmanuel'

Zeven oude, korte teksten actueel besproken. Aanroepingen in de week voorafgaand aan Kerst die telkens met 'O' beginnen: 'O, wortel van Isaï, O, Koning van de volken'.

'Over hoop'

45e HGJB-Kerstconferentie voor jongeren, deze keer online. God ontmoeten, elkaar spreken, bemoedigd worden in je geloof. *W hgjb.nl/kerstconferentie*

'Vol bewondering'

50 aansprekende verhalen over Gods Woord dat mensen raakt, bij 50 jaar Wycliffe Bijbelvertalers. Met posters, gebeden, overdenkingen en opdrachten. € 9,95

'Dit is mijn land'

Documentair fotoproject over identiteit en verbondenheid van Sjaak Verboom. Op elke foto twee vrouwen in eigen authentieke kleding, allochtoon naast autochtoon, in een Nederlands landschap. *sjaakverboom.com/photoproject-this-is-my-country*
Als reportage opgenomen in themanummer 'Wereldchristendom in Nederland' van *Handelingen – tijdschrift voor praktische theologie en religiewetenschap* (2019/1, maart). *W handelingen.com*

etniks.nl

Grappige serie kaarten met klederdrachten uit landen van over de hele wereld – ook Nederlandse provincies. *Te koop in o.m. winkel Museum Volkenkunde Leiden*

De 'ander' woont naast mij

NZR-Cahier over de impact van migratie en een veelkleurige kerk in Nederland, een uitgave van de Nederlandse Zendingraad. *Als pdf te downloaden W zendingraad.nl > publicaties 2015*

Vooroordelenkoffer

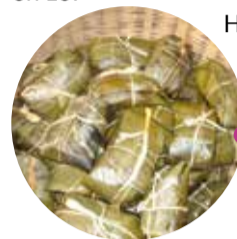
50 kleurrijke displays met 12 thema's, zoals: 'gewoon of vreemd', 'gelijk of verschillend', 'vechten of praten', 'plagen of pesten'. Een boeiend leermiddel waarmee het InterLevensbeschouwelijk Overleg Zoetermeer (ILOZ) 'uitpakt' samen met jongeren op scholen en ook jaarlijks op de Dag van de Dialoog met vertegenwoordigers van verschillende geloofs- en cultuurgemeenschappen. Vraag naar de mogelijkheden *W iloz.org*

Glynis van Bonaire

Kerst met Ayaka en Gaita's

'Kerstfeest betekent voor mij samen zijn, bij je familie. En dat je terugkijkt en stil staat bij alles wat er het afgelopen jaar gebeurd is.' Glynis Getrouw is geboren op Bonaire en heeft in Zoetermeer nog niet zo lang geleden de Oude Kerk Gemeente gevonden. Ze heeft Surinaamse roots; daarom is Kerst voor haar een mix van allerlei invloeden.

Kerst betekende in mijn jeugd gezelligheid thuis, een versierd en verlicht huis, naar de kerk gaan, lekker eten en vrolijke muziek. We knutselden zelf de versiering en vouwden de kerststerren. De kerstboom had een traditionele aankleding, met kerstballen en zo.

Het eten bestond uit lekkers uit Suriname en van de Antillen. Bijvoorbeeld ham uit de oven, met ananas en kruidnagels. Of Ayaka: gevulde polenta, kip en olijven in

bananenblad. Mijn moeder was ook goed in kalkoen op z'n Chinees.

Kerstmuziek is voor mij kerstliederen in het Surinaams en Papiaments. En ook Gaita's: Venezolaanse volksmuziek, overgewaaid naar de Antillen, vrolijke Zuid-Amerikaanse muziek.

Toen ik voor mijn studie naar Nederland kwam en bij vrienden van mijn vader woonde, waren de gebruiken met Kerst heel anders. Ik miste mijn familie ... Nu ik zelf kinderen heb – twee jongens van 10 en 16 jaar – komen de dingen uit mijn jeugd weer terug, de gezelligheid, het lekkere eten, de muziek.

De kerstboom heeft intussen wel een andere aankleding gekregen, met organza en met bloemen. Ik heb nog wel eens heimwee naar de Kerst uit mijn jeugd, dat warme, tevreden gevoel en de homemade kerststol van mijn moeder.

Geloof en kerk zijn voor mij vanzelfsprekend; mijn kinderen wil ik dan ook laten zien dat er meer is dan de wereld waar we in rondlopen. Bidden, respect en bezinning wil ik hun ook meegeven.

Harvest Ministries:

Een blijde gemeente, actief in de wereld

In de rondgang langs Zoetermeerders met andere wortels dan de Nederlandse om te praten over hun kerstviering, kwam ik bij Harvest Ministries in De Leyens. De mensen in deze kerk hebben hun achtergrond in Nederland, de Antillen, Suriname en Indonesië. Gesprekspartners waren senior pastor Steven Badal, de 'founding father' van deze kerk, en pastor Patricia Kortebroek, die ook deelneemt aan het Zoetermeerse Beraad van Kerken.

Deze in 2000 in Nederland gestichte kerk had aanvankelijk de verschijningsvorm van veel traditionele kerken, dus een gemeenschap met een centrale plaats voor de zondagse kerkelijke eredienst en alles wat daarbij hoort.

Maar al snel kwam het besef dat dit eenrichtingsverkeer, met gebrek aan interactie, niet de juiste aanpak was voor het bereiken van de idealen van deze kerk. Die idealen hebben vooral te maken met het ontwikkelen van een persoonlijke band met God, als motivatie om van daaruit actief te zijn voor de mensen om ons heen die concrete hulp en ondersteuning nodig hebben.

Sinds een jaar of zeven vindt de gemeenteopbouw daarom vooral plaats in groepen, die vaak in huiskamers vorm en inhoud krijgen. De deelnemers daaraan krijgen een gedegen training, gericht op (leidinggeven aan) het uitvoeren van de bijbelse opdracht om actief te zijn in de wereld. Om de overheadkosten

zo laag mogelijk te houden blijft de huidige kerk De Silo dus het enige gebouw van samenkomst.

Ook over de grens

In andere delen van Nederland en ook elders in de wereld is de Harvest Ministries-formule al op een aantal plaatsen is toegepast. Het handelen van de kerk wil men steeds in overeenstemming met de Bijbel houden. De doop vindt bijvoorbeeld plaats door letterlijke onderdompeling; Jezus werd zo immers ook in de Jordaan gedoopt.

Kerstviering

Op Kerstavond 24 december is er altijd wel een centrale kerstviering in de kerk met veel muziek en inbreng van uiteenlopend karakter. Een Kerstnachtdienst dus. Beide pastores beschrijven deze dienst als uitermate vrolijk met soms luidruchtige reacties uit de zaal, die overigens uitsluitend instemming laten horen.

De kerk wordt feestelijk versierd ter verdere verhoging van de toch al goede sfeer. Het kost de organisatie – bij wijze van spreken – moeite om iedereen aan het eind van de avond met zachte hand huiswaarts te sturen. Geheel volgens het breed gedragen beleid wordt de invulling van de beide kerstdagen met een vertrouwd gevoel overgelaten aan de creatieve invulling binnen de groepen. Met een herkenbaar lachje valt te vernemen dat men niet ontevreden is met een zo eenvoudige en platte organisatie dat men kan bestaan zonder kerkorde, ordinanties, regelingen en modellen. Anders gezegd: alle energie kan worden ingezet voor de uitvoering van de bijbelse opdracht, zowel spiritueel-godsdienstig als praktisch-hulpvaardig. Ik mocht zo dus vertegenwoordigers van een blijde gemeente ontmoeten.

• Fien Meiresonne

Kerststal Curaçao Foto: Mieke Brak

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen?

Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden?

Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

Van der Kruk Consultancy

DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. Nettie van der Kruk

T (06) 371 55 371

E contact@vanderkrukconsultancy.nl

I www.vanderkrukconsultancy.nl

Gebroeders Huurman
een vertrouwde naam
voor al uw bouw wensen

Bouwbedrijf | Gebroeders
Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in
nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

Kwaliteit Zekerheid
Service Garantie

Naar de kerk gaan is voor mij belangrijk, met Kerst ja, maar ook het hele jaar door. De kerk is voor mij een plek van rust, daar zijn geeft me een sereen gevoel. Even bijtanken en niet jezelf voorbij rennen; ik ontvang daar kracht om weer verder te kunnen. Bidden en het vertrouwen op God zijn voor mij wezenlijk.

'Waardeer wat je hebt'

Glynis wenst alle medelanders met Kerst dat je – nu we in corona-tijd verplicht thuis zijn – deze tijd gebruikt voor bezinning: waardeer wat je hebt. Dat is altijd al belangrijk, maar met Kerst kun je er nog meer bij stilstaan.

Nee, een witte Kerst ken ik niet. Bij ons in de tropen was er natuurlijk geen sneeuw te bekennen, met Kerst zaten wij op het strand. En deze Kerst wordt anders, in kleine kring, maar wel met lekker eten. Ik heb lieve burens – we koken wel vaker samen – dus ik denk dat wij er samen een gezellige Kerst van gaan maken. En dan natuurlijk met mijn favoriete kerstmuziek op de achtergrond!

• Jaap van der Giessen

Ham di Pasku

Traditionele Antilliaanse Kerstham

Geen Antilliaanse Kerst is compleet zonder een paar plakjes Ham di Pasku.

- 1 kleine ham (2-2,5 kg)
- 150 g bruine suiker
- 4 eetlepels honing
- 1 liter rode wijn
- 1 grote groen paprika, grof gesneden
- 5 laurierblaadjes
- ½ bos peterselie, gesneden
- 10 kruidnagels
- 1 ui, grof gesneden
- 5 teentjes knoflook gesneden
- 1 blikje ananasringen (400 ml)
- 5 geconfijte kersen, gehalveerd

Als je bij de slager een gerookte/gekruidde ham hebt gekocht, kun je direct beginnen bij het voorverwarmen van de oven, stap 3.

- Breng de ham in de rode wijn aan de kook. Voeg de paprika, laurierblaadjes, peterselie, ui, knoflook en bruine suiker toe.
- Laat het geheel een uur zachtjes koken. Haal de ham uit het mengsel en laat hem 30 minuten rusten.
- Verwarm de oven voor op 180 graden. Kerf met een scherp mes 10 ruitjes in de ham en steek in elk ruitje een kruidnagel.
- Bestrijk de ham met de honing en laat hem in 45 minuten mooi bruin worden in de oven. Haal de ham uit de oven en verwijder de kruidnagels.
- Versier de ham met de ananasringen en prik de kersen in het midden van de ringen.
- Plaats de ham nog 10 minuten in de oven, zodat ook de ananas en de kersen mooi glanzend worden.
- Laat de ham minstens 15 minuten afkoelen voordat je hem aansnijdt.

Eet smakelijk!

Van waar die Moor?

DE MAGIËRS IN DE KUNST • Kent u het kinderliedje nog van 'Moriaantje, zo zwart als roet'? En bent u ook zo dol op een lekkere, met slagroom gevulde moorkop? We zingen het achteloos en we snoepen ervan. Maar waar komt die Moor vandaan, die zo geruisloos onze taal en kunst is binnengeslopen? Die tot voor kort Sint-Nicolaas vergezelde en afgebeeld staat als één van de drie koningen in het kerstverhaal?

Andrea Mantegna (1431-1506), 'Aanbidding van de wijzen', ca. 1500

In Mattheüs 2:7-12 (Naardense Bijbel) staat: 'Dan roept Herodes in het verborgene de magiërs en doet bij hen nauwkeurig navraag naar de tijd dat de ster is gaan schijnen' ... 'En zien het jongetje, met Maria, zijn moeder, en neervallend bewijzen zij het hulde; ze openen hun schatkisten en bieden hem geschenken aan: goud, wierook en mirre.'

De koningen, zoals wij ze nu noemen, werden in de tijd van Mattheüs magiërs genoemd. Magiërs waren in Jezus' tijd dienaars van de Perzische koning. Zij behoorden tot een aparte priesterklasse, bestudeerden de sterren en werden vaak geassocieerd met bovennatuurlijke krachten. Mattheüs heeft het in geen geval over koningen. Koningen worden de magiërs pas vanaf de tiende eeuw, voornamelijk in de westerse wereld. Dan zie je voor het eerst kronen op de hoofden van de wijzen afgebeeld. Ook over het land van herkomst of

Aanbidding door de drie wijzen. Reliëf op een sarcofaag uit de vierde eeuw, Vaticaan

aantal magiërs rept Mattheüs niet. Dat geeft vrijheid, en zo kan het voorkomen dat je op de vroegste afbeeldingen twee, vier, twaalf of zelfs veertien personen ziet die Jezus komen eren.

De oudste afbeelding met drie magiërs kom je tegen in de catacombe Priscilla te Rome. Deze dateert uit ca. 150 na Christus, maar is bijna onzichtbaar aangebracht op een boogfries. Duidelijke voorstellingen van de magiërs dateren uit de vierde eeuw. Je ziet ze afgebeeld met een Perzische broek en frygische muts op hun hoofd, het kenmerk bij uitstek van 'iemand uit het Oosten'. Die kledij zie je ook terug op een prachtig en indrukwekkend zesde-eeuws Byzantijns mozaïek in de Sant'Apollinaire Nuovo te Ravenna (zie hiernaast).

Huidskleur

Tot in de achtste eeuw worden de magiërs afgebeeld als hadden ze dezelfde leeftijd. Rond 700

verandert dat door toedoen van de benedictijner monnik Beda. Hij verbindt hun leeftijd met die van de jeugd, de mannelijkheid en de ouderdom. Hij stelde ook dat zij afkomstig moesten zijn uit Europa, Afrika en Azië, de werelddelen die op dat moment bekend waren. Mogelijk wilde Beda hier toen al mee aangeven dat de drie magiërs de totale wereldbevolking moesten representeren die Christus als hun Koning eren.

Land en leeftijd

De namen Melchior, Caspar en Balthasar dateren mogelijk uit de twaalfde eeuw. Zij krijgen op een gegeven moment elk een land en leeftijd toebedeeld. Caspar is de jongste met zijn 20 jaar en is afkomstig uit Afrika. Melchior verbeeldt een Europeaan van middelbare leeftijd, 40 jaar. Balthasar is de oudste, 60 jaar, en afkomstig uit Azië. Overigens worden de namen Caspar en Balthasar in de geschiedschrijving nogal eens met elkaar verwisseld.

Zwarte koning

De zwarte magiër, later koning, wordt in de vijftiende eeuw steeds populairder in de beeldende kunst. De eerste afbeelding waarop een zwarte koning staat afgebeeld is te vinden in een manuscript uit 1450. Die populariteit is ongetwijfeld te danken aan de contacten tussen Europa en Ethiopië die in deze tijd steeds intensiever worden in het gezamenlijke gevecht tegen de moslims. Maar ook de ontdekkingsreizen, kruis-

De drie koningen op een zesde-eeuws Byzantijns mozaïek in de Sant'Apollinaire Nuovo te Ravenna, Italië

tochten en maritieme expansie van Portugal en Spanje zullen een grote rol hebben gespeeld.

Moor

De benaming 'Moor' dateert al uit 711 toen de moslims het huidige Spanje binnenvielen. Zij waren een mix van Arabieren, Berbers en zwarte West-Afrikanen. De inheemse bevolking noemde hen, in navolging van hun vroegere heersers de Romeinen, 'Moren', afgeleid van 'mauri', zwarten. Door de eeuwen heen veranderde de benaming 'Moor' voortdurend van betekenis. Soms gaf ze een kleur aan, soms religie en soms beide. Vanaf de achttiende eeuw werd 'Moor' als aanduiding voor zwarte Afrikanen geleidelijk aan vervangen door 'neger'. Die term was afkomstig van het zeventiende-eeuwse 'negros', dat ontleend was aan het Spaans en dat 'zwart' betekende. Die benaming gebruiken we al lang niet meer.

Aanbidding door de magiërs, anoniem, ca. 1450, Koninklijke Bibliotheek Den Haag

Ook het woord 'Moor', in de betekenis van zwarte persoon, komt praktisch niet meer voor. Wel nog binnen de historische context en Sinterklaasfolklore. En die moorkop? Ook dat woord verdwijnt langzaam maar zeker uit ons dagelijks taalgebruik, de soes wordt inmiddels in diverse winkels als chocoladebol verkocht.

• Marcia Boeijsing

WAT NEEM JE MEE? (slot)

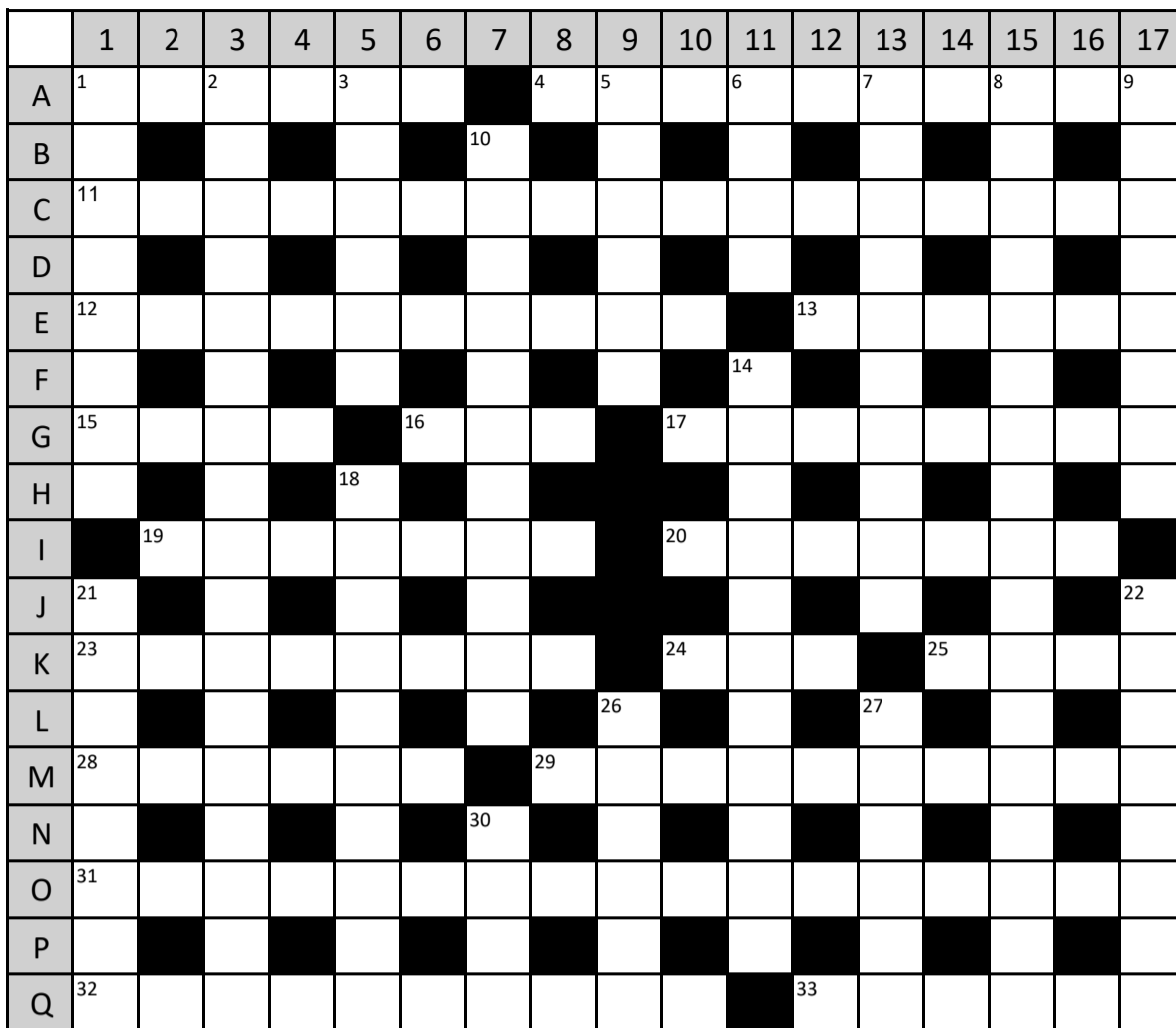
Een nieuw thuis

Gaan we wel of gaan we niet? Een keuze die wij in vrijheid en zonder druk kunnen nemen. Heel wat anders dan zoveel anderen die in één tel huis en haard moeten verlaten. Niets meer mee kunnen nemen dan een mens of ezel kan dragen. Gedwongen door machthebbers, door macht-willen-hebbers of door natuurgeweld zijn zij op weg gegaan, een onbekende toekomst tegemoet. Het is nog maar kort geleden dat hier in Nederland de meeste mensen hun hele leven doorbrachten in hetzelfde dorp. Tegenwoordig verhuizen we vaker. Onze stadsgenoten bestaan uit bekenden en vreemden. Wie het aandurft om ook onbekenden als bekenden te ontmoeten, ervaart dat dit een prachtige verrijking is. De levenshouding van de ander zorgt ervoor dat ook jij weer met nieuwe ogen gaat kijken naar de manier hoe je in het leven staat, hoe je je geloof en rituelen vorm geeft. Ruimte maken voor een nieuwe visie in je straat, in je leven, in je geloof, vraagt om zelf een stapje opzij te doen en iets in te leveren. Dat gaat makkelijker als je beseft dat we allemaal dezelfde kwetsbaarheid delen. Je raakt aan huis gebonden. Je wordt ontslagen als gevolg van de coronacrisis. De dijken breken door en je moet samen met stadsgenoten vluchten voor je leven. Je zoekt een nieuw thuis op een vreemde plaats. Deze dagen ontmoeten we weer migrante Maria die een prachtig geschenk bij zich draagt. Waar is zij welkom? Er wordt niet veel ruimte gemaakt, maar het is genoeg om een wereld van verschil te maken. De missionaire specialisatie die ik de afgelopen jaren volgde, is nu bijna afgerond en deze columnserie eindigt dan ook. Maar onze reis door het leven gaat door. Een reis met bekenden en onbekenden, met mensen die komen en die gaan. Samen op weg, de toekomst tegemoet.

• ds. Carina Kapteyn
PELGRIMSKERK-OASE-REGENBOOG

Kerstpuzzel

Breng de letters uit de aangegeven vakjes over en vind de wens!
Q16 = het vakje in rij Q en kolom 16, enz.

O16	A4	A14	J3	I3	N1	E5	F3	I15	I16	K15	N1						
H1	Q15	D7	K10	J17	M2	P1	M8	E17	G14	E12	H7	C12					
J11	C12	L9	G1	A15	H5	F9	I3	G6	Q6	B17	B5		JHB				

Oplossing
in het januari-
nummer

Horizontaal:

- Het Haga kwam in 2020 in opspraak
- Barst in boot kan tot ongemak leiden
- Kondigt circusartiesten aan
- Verbinden of in verband brengen
- Woensdag,dag
- Speelt een rol in de kerststal
- Wachthuis voor statushouders
- 'Bouwen aan de kerk' was het thema van *Kerk in Zoetermeer (KiZ)* in
- Verloopstuk
- Losbandige vrouw, anagram van *isoleer*
- Waarnemen
- Ster, die vooral in de zomer is te zien
- Partner van de TROS
- Eigenschap van Baudet en Wilders
- Zie 23 horizontaal
- Komt van pas als iedereen iets moet inleveren
- Het niet droog houden bij een depressie
- Stukslaan

Verticaal:

- Thema *KiZ* van het novembernummer 2020
- Hugo de Jonge en/of Pieter Omtzigt
- Internationale organisatie, opgericht in 1945
- Berghut
- Opvallende verschijning tijdens de corona-briefings
- Vermanende toespraak
- Vergaande wilsverklaring
- Volgt op Advent
- Wonend in 16 horizontaal
- Homevideo
- Geloof dat de mens als geest voort bestaat
- Kan gevolg zijn van 1 verticaal
- Deel van een gemeente
- Hier valt de beslissing
- Fruit van Nederlandse oorsprong
- Drank van Chinese oorsprong

'Elk mens is een migrant'

BOEK MET OPDRACHT • In zijn voorwoord schrijft Theoloog des Vaderlands 2019 Samuel Lee al zijn hoofdgedachte: 'Elk mens is een migrant. Iedereen reist – is het niet fysiek dan geestelijk.' Jaren geleden schreef hij in het Engels over vijf bijbelse migranten. In die tijd was zijn visie zeer evangelisch-pinkster, inmiddels schoof hij meer naar het midden. Het Nederlands Bijbelgenootschap gaf ghostwriter Theanne de Boer de opdracht die bijbelstudies van toen te bewerken 'in de geest van Lee nu'. Een zesde studie over het dienstmeisje van Naäman werd toegevoegd. Naast elke bijbelse migrant portretteert het boek in woord en beeld een christenmigrant uit de Bijlmer. Dit maakt het boek tot een boeiend geheel.

Ze begonnen hier te leven 'vanaf het nulpunt'. Als werkstudent had hij naast zijn studie twee banen. De ervaringen van de nieuwkomers in Nederland nu komen sterk overeen met zijn eigen geschiedenis. In Amsterdam ontdekte Lee rond de Nieuwmarkt veel sporen van migrantengeschiedenis uit de zeventiende eeuw. Zowel Franse Hugenoten als Portugese en Spaanse Joden. Het ging toen om christenen en joden. Vijf eeuwen later telt de Bijlmer honderddertig nationaliteiten en gaat het ook om boeddhisten, hindoes en moslims. Je vindt er de grootste concentratie van kerken, waaronder veel pinkster- en charismatische gemeenten onder leiding van een Afrikaanse pastor. De leden zijn over het algemeen arm en hebben vaak geen verblijfsvergunning.

Als theoloog houdt Lee zich al jarenlang bezig met migratie en migranten. Hij stelt dat migratie een millennia-oud fenomeen is – zie de bijbelverhalen. Mensen migreerden en migreren om verschillende redenen: oorlogen, droogte of watersnood, epidemieën, genocide, gezinsomstan-

digheden en liefde. Door zijn contacten met migranten is Lee de Bijbel contextueel gaan lezen. Na zijn bespreking van een bijbelse migrant en het portret van een Bijlmer-migrant, heeft Lee een speciale boodschap voor elke migrant – dus ook voor de lezer. Die boodschap is vaak een eyeopener, al is de toon wat prekerig. Die delen van het boek geven je zeker stof tot nadenken. Dat geldt ook voor zijn slotopdracht:

'Als je een migrant bent, schrijf dan voor jezelf minstens vijf positieve aspecten op van Nederland en de Nederlanders. Ben je een autochtone christen, schrijf dan vijf positieve aspecten op van migranten in jouw land. In deze opdracht kies je er dus bewust voor je niet te richten op negatieve aspecten. Misschien ken je helemaal geen migranten in je omgeving, dan daag ik je uit ze op te zoeken.'

Samuel Lee, 'De Bijbel in de Bijlmer. 1 miljoen migrantenchristenen in Nederland', 2020, Haarlem: Nederlands Bijbelgenootschap

• Joke Westerhof

GEBED

De vreemdeling

Heer, uw volk heeft de ballingschap meegemaakt, Jezus, uw Zoon, ook.
U weet wat het is een vreemdeling te zijn.

Daarom houdt U van de vreemdeling, de ontheemde, de migrant, de dakloze.

Het is niet enkel iemand die van elders komt, iemand met een andere huidskleur of uit een andere cultuur, iemand die een andere taal spreekt.

Het is ieder van ons, jong of oud, een partner, een buur, een zieke, een werkzoekende, iemand uit het noorden of het zuiden, een mens uit de derde of de vierde wereld. Iedereen is vreemdeling.

U, Heer, maakt geen onderscheid, uw liefde kent geen grenzen. In Jezus zijn wij alle broeders, schenk ons uw liefde. Leer ons verdraagzaam te zijn en de verscheidenheid als rijkdom te zien.

In: 'Gebeden voor elke dag', Jongbloed Boeken, 2019 (blz. 246)

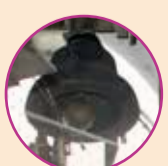
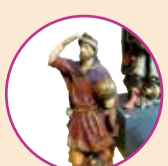

Het is duidelijk is te lezen dat Lee ook put uit eigen ervaring. Zo'n veertig jaar geleden kwam hij als tiener met zijn ouders en zussen uit het Midden-Oosten naar Nederland.

KiZ IN BEELD

Zoekplaatje

Waar vind je de tien rondjes terug in deze Kerstkrant?

CONTACT

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE OUDE KERK

Predikant ds. C.H. Wesdorp
Wambahout 1, 2719 KD • T (079) 316 34 54
E predikant@oudekerkgemeente.nl • **Vrij di**
Pastoraal contact Marja van den Boomgaard
T 06 225 126 09 • E boomma@xs4all.nl
Scriba Jan Peter Leenman • T (079) 331 74 22
E scriba@oudekerkgemeente.nl

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE POR: PELGRIMSKERK – OASE – REGENBOOG

Scriba Els Alebregtse • T (079) 323 72 39
E scribavandepor@gmail.com

GEMEENSCHAP PELGRIMSKERK

Pastor Prop. Sandra Hermanus-Schröder
T 06 2152 5868 • E scbhermanus@gmail.com
Werkdagen wo en vr (ook voor De Regenboog)
Beheerder Gerda Griffioen • T 06-2497 5092
Wijkgebouw 't Centrum • Frans Halsstraat 1
T (079) 316 36 00
E beheerderpelgrimskerk@gmail.com

GEMEENSCHAP RONDOM DE OASE

Predikant ds. Carina Kapteyn
Jessicagang 46, 2719 CA
T (079) 347 85 33 • E dsckapteyn@gmail.com
Vrije dagen ma, wo- en vr-middag
Zaalreservering Eefke van den Broek
T 06 21565723 • E beheerdervandeoase@gmail.com

GEMEENSCHAP RONDOM DE REGENBOOG

Pastor Sandra Hermanus-Schröder (zie boven)
Pastor Sjon Donkers • Kristal 17, 2719 SN
T 06 2039 6023 / 079-361 90 32
E sjondonkers@gmail.com
Werkdagen ma, di, do

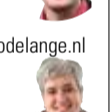
HERVORMDE WIJKGEMEENTE OOSTERKERK

Predikant vacant
Scriba Marten Heikoop • Rijnstroom 64, 2721 DL
T 06 4033 8226 • E scribawijk4@gmail.com
Pastoraal werker
Cocky van Dorp • T 06 2473 5383
E cdvandorp@hotmail.com
Zalenverhuur E zalenverhuuroosterkerk@gmail.com

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD

Predikant ds. Rein Algera
Lissenvaart 140, 2724 SP
T (079) 342 62 61 • E algeus@ziggo.nl
Werkdagen ma, di, wo-morgen en do
Predikant ds. Nico de Lange
Toscascouw 23, 2726 JJ
T (079) 360 31 01 • E berichten@nicodelange.nl
Kerkelijk werker Arianne Lodder
E kerkelijkwerker@pwzn.nl
Scriba E scriba@pwzn.nl

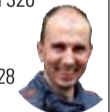
VRIJZINNIGE GEMEENTE ADVENTSKERK

Voorganger ds. Karl van Klaveren
T 06 1104 1992
Secretaris Marja Hofman
E secretaris@vcgz.nl • W www.vcgz.nl

PERRON oosterheem

Perron Centrum • Oosterheemplein 320
2721 ND • T (079) 593 78 08
Missionair pionier Timo Hagendijk
Werkdagen di t/m vr • T 06 5095 4628
E pionier.oosterheem@gmail.com
W www.perron-oosterheem.nl
Perron 1 • Schiebroekstraat 1
(ingang zijkant), 2729 LR
Missionair opbouwwerker
Jacqueline Gravesteijn
Werkdagen ma, do, vr • T 06 1165 3972
E jacqueline@perron1zoetermeer.nl
W www.perron1zoetermeer.nl

Halte 2717

Carry van Bruggen-
hove 27, 2717 XT
Buurtpastor Johan Roest • T 06 826 373 62
E buurtpastor@halte2717.nl • W www.halte2717.nl

De Pelgrim • Frans Halsstraat 3

Pionier Gerda Griffioen
T 06 2497 5092
E gerda@depelgrimzoetermeer.nl
W www.depelgrimzoetermeer.nl

BESPREEKBAAR MAKEN

Werken aan een veilige kerk

INTERVIEW • 'Vooral jongeren gaan mij aan het hart', zegt Kees Hakkenberg, vertrouwenspersoon van de Oude Kerk Gemeente. 'Zij zijn zo kwetsbaar.'

Kees weet waar hij het over heeft. Na te hebben gewerkt met moeilijk opvoedbare jongeren, is hij nu teamleider en coach in een dagopvang van Gemiva, voor mensen met hersenletsel of een lichamelijke handicap, maar ook voor mensen met autisme, of een chronische ziekte als Parkinson.

In de Oude Kerk kwam het initiatief voor het aanstellen van een vertrouwenspersoon van de jeugdouderling. Mensen waren geschokt door de verhalen over seksueel misbruik van jongeren in jeugd- en kerkenwerk, en JOP – Jong Protestant, de jeugdbeweging van de Protestantse Kerk, drong er met nadruk op aan dit thema in kerken bespreekbaar te maken, en vertrouwenspersonen aan te stellen. In 2014 werd Kees gevraagd als vertrouwenspersoon voor de Oude Kerk Gemeente.

Jongeren gevoelig voor aandacht en belangstelling

Kees vindt het belangrijk om aandacht te hebben voor misbruik van kinderen en jongeren: 'Ze zijn

zo kwetsbaar, zo gevoelig voor aandacht en belangstelling. En daarmee kan er ook misbruik van hen worden gemaakt.' We spreken over de gevallen van seksueel misbruik van jongeren door jeugdwerkleiders. Kees: 'Zulke mensen organiseren vaak hun eigen machtspositie. Zij creëren een groep om zich heen, door jongeren het gevoel te geven dat ze speciaal en bijzonder zijn. Dat is voor iedereen moeilijk te doorzien, maar in het bijzonder voor jongeren. Het hoeft niet altijd te leiden tot seksueel misbruik, maar wel tot ongezonde relaties waarin misbruik van macht speelt.'

Wanneer je een ongemakkelijk en onveilig gevoel hebt ...

Kees benadrukt dat hij er als vertrouwenspersoon is voor mensen die zich onveilig of ongemakkelijk

voelen. Of dat nu is in contact met een ouderling of predikant, of in een werkgroep of commissie, of in het algemeen in contacten binnen de kerk. Kees: 'Iemand kan mij benaderen, als hij of zij een onprettig, vaag onveilig gevoel heeft in een pastorale relatie. Iemand kan dan willen toetsen: "Overdrijf ik niet? Zie ik het wel goed?" Als vertrouwenspersoon kan ik dan helpen een situatie beter onder ogen te zien. "Wat is er precies aan de hand, wat heeft dit met je gedaan?" Dat is een eerste stap van het proces, om samen te kijken hoe iemand verder kan komen. Let wel: een vertrouwenspersoon is er niet voor een langdurige pastorale of psychische begeleiding! We bekijken welke stappen er verder mogelijk zijn. Soms is een gesprek al voldoende, maar soms is het juist nodig om de politie in te lichten.'

Vertrouwenspersonen Protestantse Gemeente Zoetermeer

Oude Kerk: Kees Hakkenberg T 06 4299 5288 E vertrouwenspersoon@oudekerkgemeente.nl
Noord/Ichthuskerk: Rob van Vliet T (079) 321 22 31 en Tamara Platteel E vertrouwensteam@pwzn.nl
Oosterkerk: Tineke Heikoop T 06 4042 6328 en Jaap Rodenburg T 06 1327 4546 E vertrouwensteam.oosterkerkzm@gmail.com
POR – Pelgrimskerk-Oase-Regenboog: in ontwikkeling

'En, hoe beviel het?'

Wie een tijdje in een kerkelijke gemeenschap meedraait, ervaart nog wel eens dat het niet altijd een 'feest voor de geest' is om lid te zijn van een kerkenraad. Dat is niet alleen nadelig voor de organisatie zelf, maar vooral ook voor de individuele vrijwilligers die zich vaak het vuur uit de sloffen lopen voor 'hun' kerk.

Waar zitten de knelpunten?

De meest gehoorde klacht is die van onduidelijke besluitvorming. Het is niet altijd helder wie in de kerk welke bevoegdheden heeft. Gevolg: verwarring over de uitvoering van die besluiten. Een tweede ergenis is de vaak gebrekkige communicatie binnen organen van de kerk, zelfs binnen de kerkenraad zelf, en tussen de kerkenraad en de mensen die 'op de werkvloer' een besluit moeten uitvoeren.

Informatie over dergelijke ergernissen komt meestal pas in kleine, vertrouwde kring naar buiten ná het beëindigen van een ambtstermijn. In ieder geval bereiken deze ervaringen meestal niet de personen of organen die daarvan als eerste kennis zouden moeten dragen. Het gevolg is een

afscheid omgeven met de nodige frustratie en soms zelfs het voor-nemen: 'Dit overkomt me niet nog een keer.' Wat gewoon betekent dat iemand zich niet meer beschikbaar stelt voor een ambt of taak in de wijkgemeente. In een goed georganiseerd bedrijf zorgen functioneringsgesprekken voor een tijdige 'feedback' van wat er niet soepel loopt. Bijsturen is dan mogelijk. Ook in de kerk kunnen daardoor signalen afgegeven worden waarmee de (voorzitter van een) kerkenraad iets kan.

Exit-interview

Nu zal de gemiddelde voorzitter van een kerkbestuur (óók een vrijwilliger!) misschien verzuchten: 'Moet ik dat er ook nog bij doen?' Een begrijpelijke reactie. Een alternatief, dat minder tijd en organisatie vergt, is het houden van een zogeheten 'exit-interview'. Aan het eind van een ambtstermijn wordt degene die afscheid neemt gevraagd terug te kijken op de afgelopen periode: wat ging er goed, wat minder goed en wat misschien wel slecht? Dat levert kostbare leerstof op, wat de kwaliteit van het bestuur en het plezier van de ambtsdragers

aanzienlijk ten goede kan komen. Wie moet dat doen? Om het simpel te houden: iemand uit de eigen gemeente met ervaring in dat werk (en die zijn er altijd!). Handig is dan wel dat diegene zelf eerder kerkenraadslid is geweest. Dat helpt de resultaten van het gesprek te vertalen in praktische aanbevelingen voor de kerkenraad. En die gaat daar dan beslist iets goeds mee doen in het belang van de wijkgemeente.

• Fien Meiresonne

Nieuwe geestelijk verzorger Floriadehof

Vanaf 1 december gaat Sandra Hermanus-Schröder – naast haar werk als wijkpastor voor de Pelgrimskerk en De Regenboog – aan de slag als geestelijk verzorger bij Cardia Ouderenzorg Floriadehof in Rokkeveen.

Floriadehof is een christelijk woon- en zorgcentrum voor ouderen met dementie, nieuw gebouwd aan de Zenobiengang en inmiddels klaar voor ontvangst van de bewoners. 'Er zijn' voor de bewoners en hun families en goed samenwerken met collega's is het hart van deze nieuwe uitdaging voor Sandra. Maar ook: 'Met elkaar zachtjes een psalm of een gezang zingen, luisteren naar prachtige bijbelverhalen, een viering beleven, een luisterend oor bieden, presentie en samen een kopje drinken ...'

Vrijwilligers gevraagd

Graag doet Sandra dit samen met u of met jou, als wellicht aankomend vrijwilliger. Her en der in Zoetermeer hangen posters voor het werven van mensen met een warm hart. Bent u of ben jij zo iemand? Dan is dit een mooie kans! Wil je er eerst even over sparren? Bel of app T 06-2152 5868

In de rubriek Bouwstenen wordt maandelijks een aspect belicht van 'De kerk in bedrijf'. Dat gaat de ene keer over spirituele zaken, de andere keer over praktische zaken die de kerk in stand kunnen houden.

Schoonheidssalon **Azora**

- Schoonheidsbehandelingen
- Duo behandelingen
- Aangesloten bij ANBOS en Provoet
- Diabetisch pedicure
- Shellac CND
- Microdermabrasie
- Diverse specialisaties

Schoonheidssalon **Azora**

Balthasarschans 9
2728 EP Zoetermeer
079 341 43 05
info@salonazora.nl
www.schoonheidssalonazora.nl

Zie voor actuele informatie in deze coronacrisis ook www.kerkinzoetermeer.nl/agenda.php

DE PELGRIM

Eerste Stationsstraat 86 T 06 2497 5092
W www.depelgrimzoetermeer.nl

► Ochtendgebed

Elke werkdag om 7.30 uur. U kunt de teksten van de gebeden ook per mail of op papier ontvangen om thuis mee te bidden.

Pelgrimskerk;
aanmelden is nodig

► Avondgebed

Elke maandag, 19.00-19.20 uur, Pelgrimskerk; aanmelden is nodig

► Natuurwandeling

Elke woensdag in het Burg. Hoekstrapark. In verband met corona alleen in tweetallen.

9.15 uur bij de Watertoren

► Meditatie:

Reis naar binnen

Met muziek, teksten, kunst geraakt worden, komen tot verstillig, jezelf en de a/Ander ontmoeten.

8 december, 13.30-15.00 uur,

Pelgrimskerk; € 5;

E marga_boven@ziggo.nl en
f2hjfdenhert@hetnet.nl

► Taizéviering

Elke vierde zondag in De Wijngaard, Moeder Teresasingel 100, vanaf 19.30 uur: oecumenisch en meditatie met liederen, gebeden en stilte. Niet zingen, wel muziek. Van harte welkom!

27 december; Matthé Vermeulen
T 070 361 94 93

Helaas geen ontmoetingsmoment en langeafstandswandeling.

HALTE 2717

'Ons Honk', Carry van Bruggenhove 27
T 06 8263 7362 W www.halte2717.nl

Inloop: dinsdag, woensdag en donderdag 10.00-12.00 uur

Pastoraal spreekuur: elke woensdagmorgen

Buurtpunt voor al uw vragen: elke woensdag 13.00-14.00 uur

Soep van de dag of tosti's: elke donderdag 12.00 uur

Diamond painting: donderdag 14.00 uur (alleen op de eerste niet)

Soep en verrassingen in Buytenwegh

In verband met het aangescherpte coronabeleid zijn de verschillende reguliere activiteiten van Halte 2717 opnieuw opgeschort. Volg voor de actuele ontwikkelingen het nieuws op onze website. Maar gelukkig is er voor 'de klanten' van Halte 2717 een alternatief programma opgezet. Wie dat wil krijgt regelmatig een belletje om even gezellig bij te praten. Soms staat er een vrijwilliger zomaar op je stoep met een lekkere bak soep of een andere versnapering die past bij deze donkere maanden. Leuk om te brengen, leuk om te krijgen. We hebben nog meer verrassingen in petto, maar die houden we nog even geheim. Juist ook in deze coronatijd wil Halte 2717 blijven omzien naar kwetsbare medemensen in Buytenwegh.

PERRON OOSTERHEEM

Oosterheemplein 320 Buurtpastor Timo Hagendijk
T 06-5095 4628 W www.perron-oosterheem.nl

Perron Centrum

► Alpha-cursus

Ook in de maand december krijgt de Alpha-cursus een vervolg op donderdagavond, 18.00-21.00 uur. Interesse? Neem contact op met Timo Hagendijk.

► Ontmoetingslunch

Elke woensdag in de ontvangstruimte van de Oosterkerk.

12.30 uur; € 3,50; opgeven
bij Fred Cammeraat
T 06 2304 4470

► Rock Solid

Om de week voor tieners in groep 7, groep 8 of de brugklas.

8 december: sinterklaasfeest;
graag aanmelden E pionier.
oosterheem@gmail.com

► Perronmeeting

Elke zondag in de grote kerkzaal. De meeting duurt van 11.30 tot 12.15 uur en wordt ook uitgezonden via ons YouTube-kanaal. Zie voor de sprekers pagina 4. Van harte welkom.

Rondom Kerst

Houd voor de activiteiten rondom Kerst van beide Perrons de Facebook-pagina's en de website van Perron Oosterheem in de gaten.

Perron 1

Missionair opbouwwerker Jacqueline Gravesteijn T 06-11653972
E jacqueline@perron1zoetermeer.nl W www.perron1zoetermeer.nl

De eigen locaties van Perron 1 zijn helaas nog gesloten, maar gelukkig kunnen een aantal activiteiten wel doorgang vinden. We volgen hierbij de actuele RIVM-richtlijnen.

► Wandelclub 55+

Elke week met een groep enthousiaste wijkbewoners wandelen door de wijk.

10.00 uur start bij Enjoy Life,
Oosterheemplein 198;
opgeven bij Jacqueline

► Inloop 55+

Elke donderdag welkom tussen 16.00 en 17.00 uur (31 dec niet).

Palet Welzijn, Zanzibarplein 5

► Vrijdag-inloop

Tussen 10.00 en 12.00 uur ontmoeting en iets te drinken.

Oosterkerk (niet op 25 december en op 1 januari)

► Vrijdaglunch

Elke laatste vrijdag soep met een broodje.

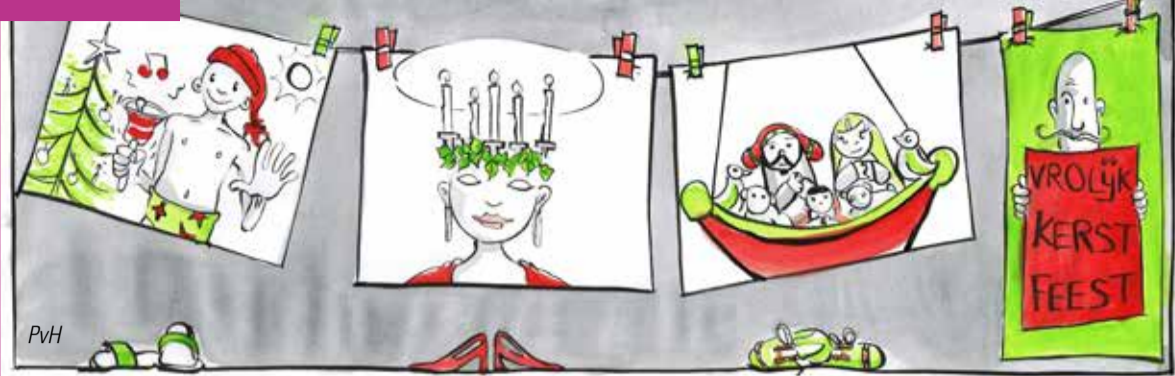
Oosterkerk; aanmelden
T 06-1165 3972

► Creamiddag

Iedere laatste vrijdag van 14.00 tot 16.00 uur rondom een thema.

Oosterkerk; bijdrage gevraagd voor de materiaalkosten;
aanmelden T 06-1165 3972

GETEKEND

INLOOPHUIS DE REGENBOOG

Ontmoeting 'anders'

Elke vrijdag tussen 10.00 en 12.00 uur welkom voor een kop koffie of thee en een praatje.

Voorlopig nog steeds in de kerkzaal, om een goede afstand tot elkaar te kunnen bewaren, maar net zo welkom voor een moment van ontmoeting. Er zijn helaas nog geen middagpauzediensdiensten en ook geen maaltijden.

T 361 33 65

E wil.bettenhausen@gmail.com

GEBEDSMOMENTEN

► Oude Kerk

Elke dinsdag van 19.00-19.45 uur, consistorie Oude Kerk.

E leenmanf@xs4all.nl

► Oosterkerk

Elke twee weken. Meedoen? Meldt u aan, voor online of live meebidden.

9 en 23 december en
6 januari, 19.00-19.55 uur
E arjenvantrigt@solcon.nl

OPEN ICHTHUS

Parkdreef 258 T 341 36 20 W openichthus.nl

Elke woensdag van 10-12 'live' inloop in de Ichthuskerk, Parkdreef 258, voor ontmoeting, uitwisseling of stilte.

Elke laatste woensdag is er om 12.00 uur ook een lunch.

OPEN OASE

► Gespreksvieringen

Elke dinsdag t/m 22 december is er van 19.00-19.45 uur een gespreksviering in De Oase. Het doorlopen-de thema is 'In verwachting'.

Opgave vooraf
E dsmckapteyn@gmail.com

► Gewone catechismus

Elke donderdag gespreksgroep van 19.30-20.30 uur.

► Tienertent

Elke vrijdag van 19.00-20.00 uur in de jeugdruimte. Welkom!

Voorlopig geen Mok-tijd voor volwassenen op vrijdagavond.

OPEN KERK

► Oosterkerk

Van harte welkom elke dinsdag tussen 13.00 en 16.30 uur in de Oosterkerk, natuurlijk binnen de RIVM-richtlijnen. We zien u graag verschijnen.

E p.j.van.daalen@casema.nl

► Pelgrimskerk

Elke woensdag is de Pelgrimskerk aan de Stationsstraat open van

10.30-12.30 uur. Van harte welkom om een kaarsje te branden.

E scbhermanus@gmail.com

► Oude Kerk

Elke vrijdag is de Oude Kerk open van 14.00-15.30 uur. Welkom om de kerk te bekijken en voor een moment van stilte of gesprek.

E jokevanderkruk@yahoo.com

Kleurplaat

Getekend door Annie van Holten

'Als beiaardier heb je het grootste onzichtbare publiek'

REPORTAGE • Het carillon bovenin de toren van de Oude Kerk heeft als opvolger van Gijsbert Kok een nieuwe bespeler in de persoon van Johan van Oeveren. Hij is als musicus en dirigent bepaald geen onbekende in Zoetermeer en in de Protestantse Gemeente en van stilzitten weet hij niet.

EXTRA

Eerste Kerstdag

Op Eerste Kerstdag laat Johan van Oeveren van 12.00-13.00 uur een medley van Nederlandse kerstliederen en Engelse carols over de stad klinken: 'Laat de boodschap horen, Christus is geboren!'

Wat dacht je: de beiaard kan er nog wel bij?
 'Na mijn pensionering als schoolmusicus heb ik de beiaardstudie als nog een bijzondere uitdaging opgepakt en twee jaar lang de Beiaardschool in Amersfoort gevolgd. Steeds vaker zal ik hier in Zoetermeer de bespelingen van Gijsbert Kok, ook stadsbeiaardier van Den Haag, overnemen.'

we samen ook een uitgebreide livestream gemaakt. En eerder dit jaar, middenin in de eerste lockdown, kon ik op Eerste Paasdag de Paasvreugde boven de stad laten klinken, heel bijzonder.'

Hoe is het daar, zo hoog in de lucht?
 'Het is echt een belevenis daarboven, wetend dat iedereen je kan horen. Het is natuurlijk geweldig dat dit coronaproof gewoon door kan gaan. Tijdens Open Monumentendag hebben

Hoe vaak zijn er carillonbespelingen?
 'Er is één live concert per maand, voor meer ontbreken nog de financiën. Daarom zijn we hard bezig meer donateurs te werven. Ook willen we graag onze computer voor de automatische bespelingen vervangen. Veel beiaardmuziek moet je zelf arrangeren, omdat je wilt inspelen op de actualiteit van het moment. Dat zetten we ook voor het automatische spel op de computer: kleine bijpassende leuke liedjes of fragmenten die dagelijks op het hele en halve uur en de kwartieren te horen zijn.'

Plannen genoeg zo te horen.
 'Of ik er zin in heb? Daar zeg ik volmondig ja op!'

• Marieke van der Giessen-van Velzen

Het kleinste carillonklokje heeft een doorsnede van krap 19 cm, de grootste 'bel' meet 92,5 cm, bijna net zo groot als deze Mariaklok uit 1571, die ook in de toren hangt.

Fotoreportage: Leonie Vreeswijk-Feith

Word ook Vriend van het Carillon!
 Alle informatie over het carillon, bespelingen en donaties vindt u op W.herbergoudekerk.nl
 De livestream Open Monumentendag 2020 is te vinden op [Facebook.com/Cultuurfonds079/videos](https://www.facebook.com/Cultuurfonds079/videos)

KERK MUZIEK

Jubeltijd vol 'couleur locale'

Midden in de winter vierden de Germanen het Joel- oftewel Midwinterfeest. Toen het christendom zijn intrede deed in West-Europa werd dit feest omgevormd tot wat wij kennen als het Kerstfeest. In Engelse Christmas Carols tref je nog steeds verwijzingen aan naar de 'Yuletide' en in Scandinavië heet Kerst gewoon 'Jul'. Door deze oorsprong is het Kerstfeest typisch een feest van de 'westerse' kerk. In de oosters-orthodoxe kerken wordt de geboorte van Christus niet gevierd. In plaats daarvan is er de viering van Epifanie, de verschijning van Christus.

Ook in de kerstmuziek is dit te merken. De eerste kersthymne die we kennen is toegeschreven aan Ambrosius, aartsbisschop van Milaan in de 4^e eeuw na Christus. Langzamerhand verschenen er steeds meer kersthymnes. In de 16^e eeuw werd er zelfs een hele collectie aan middeleeuwse 'Christmas Carols' in druk uitgebracht. In de 18^e eeuw werden de woorden van de 13^e-eeuwse hymne 'Adeste Fideles' op muziek gezet. Deze hymne zingen we iedere Kerst nog steeds: 'Komt allen tezamen, jubelend van vreugde'.

Eind 19^e, begin 20^e eeuw werd het zingen van Christmas Carols steeds geliefder. In Cambridge werd gestart met het 'Festival of Lessons and Carols'. Mede door de uitgave van de bundel Carols for Choir, geredigeerd door David Wilcox, Reginald Jacques en later ook John Rutter, werden deze Carols wereldwijd populair (al dan niet in Victoriaanse Charles Dickens-kleding).

Veel van de Christmas Carols werden tot de tweede helft van de 19^e eeuw niet in kerkdiensten gezongen. Sommige alom bekende kerstliederen, zoals 'Joy to the world', werden niet eens als kerstlied geschreven. De melodie van 'Hoor de eng'len zingen d' eer / van de nieuwgeboren Heer' komt oorspronkelijk uit een cantate ter gelegenheid van het vierhonderdjarige bestaan van de drukwerkkunst.

Kerstmuziek is zo te zien als een Europees exportproduct met voorchristelijke wortels die ook vandaag nog zichtbaar en hoorbaar zijn. En door iedere gemeenschap weer voorzien wordt van een nieuwe 'couleur locale'.

• Arie Vooijs

CULTURELE AGENDA

Alle culturele activiteiten met toelichting staan ook op www.kerkinzoetermeer.nl

Carillonconcerten

12.00-13.00 uur, toren Oude Kerk

- **5 december** - Gijsbert Kok
 Allerlei Sinterklaasliedjes, afgewisseld met muziek van de Spaanse componist Fernando Sor
- **19 december** - Gijsbert Kok
 Kerstliederen, Engelse Carols, Franse Noëls en Amerikaanse klassiekers

Buiten te beluisteren
 W herbergoudekerk.nl

Voorlopig zijn er geen Lunchpauzeconcerten in de Oude Kerk. Ook de Regenboogconcerten zijn vervallen in verband met de verscherpte coronamaatregelen.

Kunst in De Oase

Aan de wanden van De Voorhof in kerkgebouw De Oase hangen in december en januari schilderijen van Karin van der Kraan. Zij schildert vanuit haar gevoel en gebruikt daarbij veel kleur. Als ze bezig is gaat ze helemaal op in het schilderen.

Bel voor bezichtiging de beheerder
 T 06-2156 5723

Cantate Deo digitaal in Adventsdienst

Ook de zangactiviteiten van de Christelijke Oratoriumvereniging Cantate Deo liggen stil vanwege de coronamaatregelen. Gelukkig leven we in een digitaal tijdperk en zal het koor op zondag 13 december te horen en te zien zijn tijdens een speciaal samengestelde Adventsdienst, georganiseerd door Diensten aan Zee vanuit de Bethelkerk te Scheveningen. Laat u inspireren in de aanloop naar Kerst door opnames van het koor onder leiding van Sander van Marion en de huidige dirigent Marco Kalkman, onder meer het processielied 'Intrada' en 'Across the desert' van Maunder. Ds. Koos Staat uit Andijk houdt de meditatie.

13 december, 17.00 uur; te beluisteren via W.bethelkerkscheveningen.nl/uitzendingen en vanaf 1 januari 2021 op YouTube

Advertorial

Nieuwe cd Iddo van der Giessen

Organist Iddo van der Giessen heeft een cd vol met romantisch repertoire opgenomen op het fameuze Müller-orgel in de Grote of Sint Bavokerk in Haarlem. Hij speelt de grote Fantasie en Fuga over 'Ad nos, ad salutarem undam' van Franz Liszt, werken van Sigfrid Karg-Elert en César Franck, en een eigen arrangement van de Chaconne voor viool solo van Johann Sebastian Bach. Deze vier stijlen uit de romantiek laten elk een iets andere kant van het Bavo-orgel horen.

Op zaterdag 16 januari hoopt Iddo van der Giessen de cd te presenteren met een nieuwjaarsconcert in de Goede Herderkerk in Rotterdam Schiebroek, maar de cd is al verkrijgbaar voor € 17,50 (excl. verzendkosten) op www.iddovandergiesen.nl

Advertenties

Dorpsstraat 74 / 2712 AM Zoetermeer / 079-3162081

WWW.ICHTHUSBOEKHANDEL.NL

MONDIAL MOUVERS
Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen • Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuiswinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
 2718 RD Zoetermeer
 Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
 E-mail: info@henneken.nl
 Internet: www.henneken.nl

